

Lapin suhdannekatsaus - katsaus vuoteen 2023

2	SUHDANNEKUVA
4	LAPIN TALOUDEN RAKENNE
7	TOIMIALOJEN KEHITYS
8	KAIVOSTOIMINTA JA LOUHINTA
9	TEOLLISUUS
11	RAKENTAMINEN
12	KAUPPA
13	KULJETUS JA VARASTOINTI
14	LIIKE-ELÄMÄN PALVELUT
15	MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA
16	MATKAILUPALVELUT
17	LAPIN MATKAILUKESKUKSET
19	LAPIN MAAKUNNAN KAIKKI SEUTUKUNNAT
21	TIETOLÄHTEET JA KÄSITTEET
22	LIITE

Vinkki: Mikäli haluat kopioida suhdannekatsauksen kuvia käyttösi, avaa katsaus pdf-ohjelmistolla, jolloin kuvat aktivoituvat kopioitavaan muotoon. Pdf-ohjelmistosta riippuen voi olla tarpeen aktivoida muokkaa-tila ennen tätä. [Tekstin ja kuvien kopioiminen PDF-tiedostoista](#)
Tarvittaessa voit käyttää Kuvankaappaustyökalua.

Suhdannekuva (1/2)

Lapin suhdannetrendit

- Lapin suhdannekehitys kääntyi vuonna 2021 kasvuun kevään 2020 koronaviruspandemian rajoitustoimista johtuneesta notkahduksesta. Kesästä 2022 kesään 2023 liikevaihto oli laskusuuntainen, mutta loppuvuodesta näkyi käännettä parempaan. Henkilöstömäärän (ml. julkinen sektori) kehitystrendin vuoden 2020 notkahdus oli liikevaihtoa loivempi ja samoin sen jälkeinen kasvu.
- Kaivostoiminnan liikevaihto on ollut vuosia kasvussa, trendissä oli välillä vuosiin 2018-2019 ajoittuva tasanne ja uudelleen vuodesta 2022 alkaen. Henkilöstömäärä on kasvanut liikevaihtoa maltillisemmin ja tasaisemmin.
- Teollisuuden liikevaihdon trendi noudattelee viennin ja suuryritysten kehitystä. Lapin teollisuuden liikevaihdon trendi laski ja notkahti vuosina 2019 ja 2020, kääntyi kasvuun vuonna 2021, ja uudelleen laskuun kesästä 2022 alkaen. Syksystä 2023 trendi on ollut taas hitaassa kasvussa, mutta vain hieman vertailuvuoden 2021 yläpuolella. Henkilöstömäärän trendi on kehittynyt liikevaihtoa tasaisemmin, mutta laskenut vertailuvuotta 2021 alemmaksi.
- Lapin teollisuudessa pois lukien suuryritykset liikevaihto- ja henkilöstömääräkehitys on ollut koko toimialaa suotuisempaa.
- Rakentamisen liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys on ollut Lapissa koko maata parempi viime vuosina. Vuonna 2021 vahvistunut kasvutrendi jatkui vuonna 2022, mutta tasaantuen. Pienen notkahduksen jälkeen loppuvuodesta 2023 näkyi käännettä parempaan. Henkilöstömäärän trendikehitys on ollut liikevaihtoa tasaisempaa, mutta kääntynyt alenevaksi.
- Kaupan alan liikevaihdon trendikehitys nopeutui vuonna 2021 vuoden 2020 hidastuneen kasvun jälkeen. Vuosina 2022 ja 2023 kasvu hidastui. Henkilöstömäärän trendikehitys on ollut liikevaihtoa tasaisempaa. Aiemmistä vuosista poiketen henkilöstömäärä on viime vuodet noudatellut liikevaihdon kanssa samaa trendiä verrattuna vertailuvuoteen 2021.
- Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihdon trendikehitys on palautunut kasvuun ja ylittää alkuvuoden 2020 tason. Uusi pienempi notkahdus oli syksystä 2022 syksyyn 2023, mutta trendi elpyi nopeasti loppuvuoden aikana. Henkilöstömäärän hitaasti kasvava trendi ei ole vielä palautunut vuoden 2020 notkahdusta edeltävälle tasolle.
- Liike-elämän palvelussa sekä liikevaihdon että henkilöstömäärän pitkään jatkunut kehitystrendi taittui ja notkahti jonkin verran vuonna 2020. Molemmat kääntyivät uudelleen kasvuun vuoden 2021 aikana. Liikevaihdon trendi on henkilöstömäärää vahvemmassa kasvussa.
- Matkailussa (majoitus- ja ravitsemistoiminta ja matkailupalvelut) vuosien 2022 ja 2023 kasvun myötä trendi on jo ohittanut koronapandemiaa edeltävän. Myös henkilöstömäärän osalta trendi on palautunut kasvuun ja ylittää notkahdusta edeltävän alkuvuoden 2020 tason. Sekä liikevaihdon että henkilöstömäärän osalta matkailupalvelujen trendikehitys on ollut majoitus- ja ravitsemistoimintaa vahvempaa.
- Kaikkien Lapin matkailukeskusten suhdannekehitys notkahti vuonna 2020 koronapandemian vaikutusten myötä. Vuonna 2021 liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendit kääntyivät kasvuun. Vahvinta kehitys on ollut Rovaniemen, Saariselän ja Meri-Lapin matkailussa sekä vertailuvuoteen 2021 että koronapandemiaa edeltävään verrattuna.

Huomioitavaa: Trendisarjoissa käytettävä perusvuosi on nyt 2021 eli 2021 = 100

Toimialojen kehitystrendit 2023

vuosimuutos-% (ennakkoarvio 2023)

Kaivostoiminta ja louhinta
-15,2% liikevaihto (807 milj. €)
+1,3% henkilöstömäärä (2 060 htv)

Teollisuus
-14,1% liikevaihto (8 769 milj. €)
-1,7% henkilöstömäärä (6 530 htv)

Teollisuus pl. suurteollisuus
-8,5% liikevaihto (1 427 milj. €)
-3,3% henkilöstömäärä (3 710 htv)

Teollisuuden vienti
-12,9% liikevaihto (3 878 milj. €)

Rakentaminen
-3,2% liikevaihto (1 042 milj. €)
-5,0% henkilöstömäärä (4 620 htv)

Tukku ja vähittäiskauppa
+0,4% liikevaihto (2 855 milj. €)
+1,5% henkilöstömäärä (5 670 htv)

Kuljetus ja varastointi
-2,3% liikevaihto (587 milj. €)
+1,8% henkilöstömäärä (3 350 htv)

Liike-elämää palveleva toiminta
+11,4% liikevaihto (554 milj. €)
+5,5% henkilöstömäärä (6 410 htv)

Majoitus- ja ravitsemistoiminta
+17,4% liikevaihto (601 milj. €)
+10,9% henkilöstömäärä (3 650 htv)

Matkailupalvelut
+18,1% liikevaihto (533 milj. €)
+16,0% henkilöstömäärä (3 310 htv)

Suhdannekuva (2/2)

Lapin suhdannekehitys notkahti koko maata voimakkaammin koronaviruspandemian rajoitustoimien iskiessä keväällä 2020. Vuonna 2021 suhdannekehitys kääntyi kasvuun. Kesästä 2022 kesään 2023 liikevaihto oli laskusuuntainen, mutta loppuvuodesta näkyi käännettä parempaan. Liikevaihdon vuosimuutos oli vuonna 2023 tarkastelluista toimialoista kasvussa vain matkailupalveluissa, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa ja liike-elämän palveluissa. Liikevaihto laski eniten kaivostoiminnassa ja teollisuudessa. Henkilöstömäärän (ml. julkinen sektori) kehitystrendin vuoden 2020 notkahdus oli liikevaihtoa loivempi ja samoin sen jälkeinen kasvu. Henkilöstömäärän vuosimuutos jäi vuonna 2023 edellisvuotta vaisummaksi. Paras kehitys oli matkailupalveluissa, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa ja liike-elämän palveluissa. Rakentamisen ja teollisuuden henkilöstömäärä laski.

Lapin kaikkien toimialojen liikevaihto väheni vuonna 2023 yhteensä 6,3 prosenttia edellisvuodesta. Liikevaihto supistui ensimmäisellä neljänneksellä 2,4 prosenttia vuotta aiemmasta. Voimakkainta lasku oli toisella neljänneksellä, jolloin vähennystä tuli 11,5 prosenttia. Liikevaihto supistui vielä kolmannella neljänneksellä 9,1 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 2,4 prosenttia. Kahtena edellisenä vuonna liikevaihto oli kasvussa, kasvua kertyi 15,0 prosenttia vuonna 2021 ja 15,2 prosenttia vuonna 2022, heikon 8,0 prosenttia miinukselle päätyneen vuoden 2020 jälkeen. **Koko maan kaikkien toimialojen liikevaihto supistui 3,7 prosenttia vuonna 2023 edellisvuoteen verrattuna.**

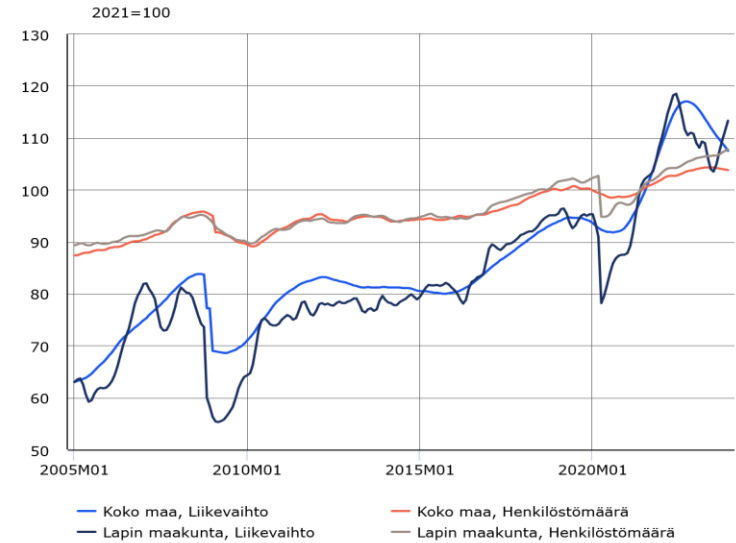
Teollisuuden vientiliikevaihto supistui Lapissa 12,9 prosenttia ja koko maassa 11,2 prosenttia vuonna 2023. Vientiliikevaihto väheni ensimmäisellä neljänneksellä 11,6 prosenttia ja toisella neljänneksellä 19,3 prosenttia vuoden 2022 vastaavista ajanjaksoista. Alavireinen kehitys jatkui vuoden 2023 loppuun saakka, ja vähennystä tuli kolmannella neljänneksellä 13,4 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 5,9 prosenttia. Kahtena edellisenä vuonna vientiliikevaihto kasvoi - 16,7 prosenttia vuonna 2021 ja 17,4 prosenttia vuonna 2022 - joita edelsi vuoden 2020 vientiliikevaihdon 16,6 prosentin lasku.

Lapin kaikkien toimialojen henkilöstömäärä (ml. julkinen sektori) kehittyi vuonna 2023 liikevaihtoa myönteisemmin, ja kasvua kertyi 2,0 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstömäärä kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä 2,6 prosenttia, toisella neljänneksellä 2,2 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 1,4 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 1,7 prosenttia. Henkilöstömäärä kasvoi myös kahtena edellisenä vuonna, 2,5 prosenttia vuonna 2021 ja 4,6 prosenttia vuonna 2022. **Koko maan kaikkien toimialojen henkilöstömäärä kasvoi 1,1 prosenttia vuonna 2023.**

Kasvukatsaus

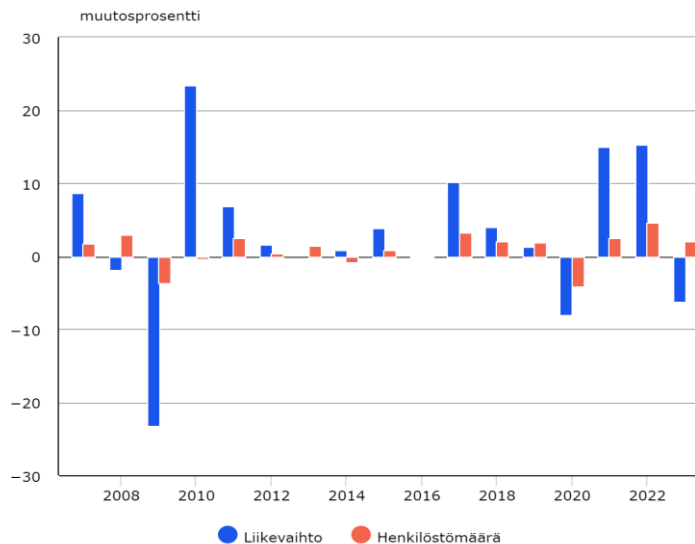
Lapin maakunnassa kaikkien toimialojen vanhojen suuryritysten (yli 5 vuotta toimineiden, joiden henkilöstömäärä vähintään 250 htv) vaikutus liikevaihtoon oli negatiivinen koko vuoden 2023. Vanhoilla pienillä ja keskisuurilla yrityksillä vaikutus oli positiivinen vielä ensimmäisellä neljänneksellä, mutta loppuvuoden negatiivinen. Liikevaihto kehittyi negatiivisesti myös vähintään 20 henkeä työllistävillä yrityksillä sekä ulkomaankauppaa harjoittavilla yrityksillä.

Liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys Lapissa ja koko maassa

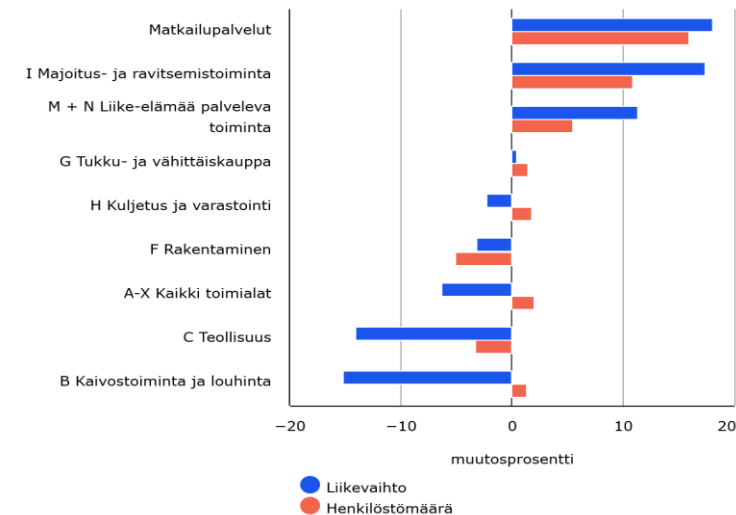
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuosimuutos (%) vuosina 2007-2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuonna 2023 vuosimuutos (%)

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin talouden rakenne (1/3)

Lappi avainlukuina

Uusimpien tilastojen mukaan Lapin väkiluku, työvoima, työpaikat ja bruttokansantuote lisääntyivät ja taloudellinen huoltosuhde parani edellisestä vuodesta.

Lapin väkiluku on 176 150 ja työvoima 80 890 henkilöä. Työpaikkoja on 72 505 ja alueen bruttokansantuote lähes 7,1 miljardia euroa. Taloudellinen huoltosuhde, 142 työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä sataa työllistä kohti, parani edellisestä vuodesta enemmän kuin koko maassa, mutta oli edelleen koko maata heikompi.

Ennakkoarvion mukaan Lapin liikevaihto oli vuonna 2023 lähes 17,7 miljardia euroa ja teollisuuden vientiliikevaihto lähes 3,9 miljardia euroa. Yritysten ja yhteisöjen (ml. julkinen sektori) henkilöstömäärä oli ennakkoarvion mukaan lähes 62 000 henkilötyövuotta.

Vuonna 2022 Lapissa toimi 19 480 yritysten toimipaikkaa, joiden henkilöstö oli yhteensä 39 900 henkilötyövuotta.

Lapin avainlukuja

176 150
Lapin väkiluku
(2023 vuoden lopussa)

80 890
Työvoima
(2022 vuoden lopussa)

72 505
Työpaikat
(2022 vuoden lopussa)

7 074 milj. euroa
Bruttokansantuote
(2021)

142
Taloudellinen huoltosuhde
(2022 vuoden lopussa)

17 668 milj. euroa
Liikevaihto
(2023 ennakkoarvio)

3 878 milj. euroa
Teollisuuden vientiliikevaihto
(2023 ennakkoarvio)

61 940
Yritysten ja yhteisöjen
henkilöstömäärä, htv
(2023 ennakkoarvio)

19 480
Yritysten toimipaikkoja
(2022)

39 900
Yritysten henkilöstö, htv
(2022)

Lapin talouden rakenne (2/3)

Työpaikkarakenne

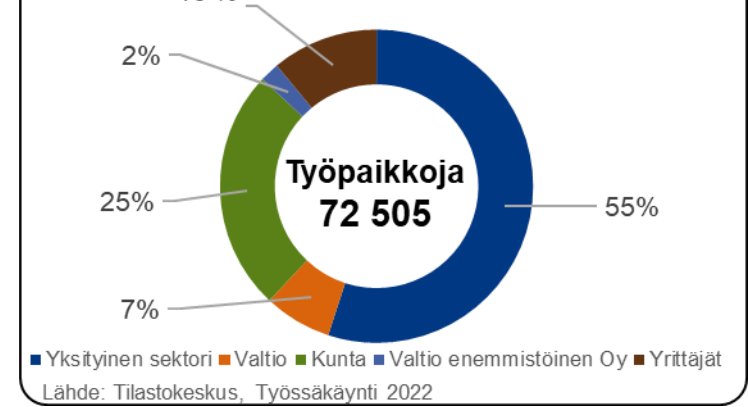
Vuonna 2022 työpaikkojen määrä nousi ja työpaikkoja oli 72 505, mikä ylitti työpaikkojen määrän ennen koronapandemiaa vuonna 2019. Lapin työpaikoista yli kaksi kolmasosaa oli vuonna 2022 yksityissektorilla (yksityinen sektori, valtioenemmistöinen Oy, yrittäjät) ja joka kolmas julkisella sektorilla (valtio, kunta). Pidemmällä aikavälillä työpaikkarakenteessa näkyy työpaikkojen lisääntyminen yksityissektorilla ja ero koko maan työnantajasektorijakaumaan on kaventunut. Koko maassa yksityissektorin osuus työpaikoista on 72 % ja julkisen sektorin osuus 28 %.

Toimialoittain tarkasteltuna suurimpia työllistäjiä Lapissa ovat terveys- ja sosiaalipalvelut, jalostus (ml. kaivostoiminta), liike-elämän palvelut ja kauppa. Samat toimialat ovat suurimpia myös koko maassa ja suurin ero (5 %-yksikköä) verrattuna koko maan toimialarakenteeseen on muiden palveluiden osalta.

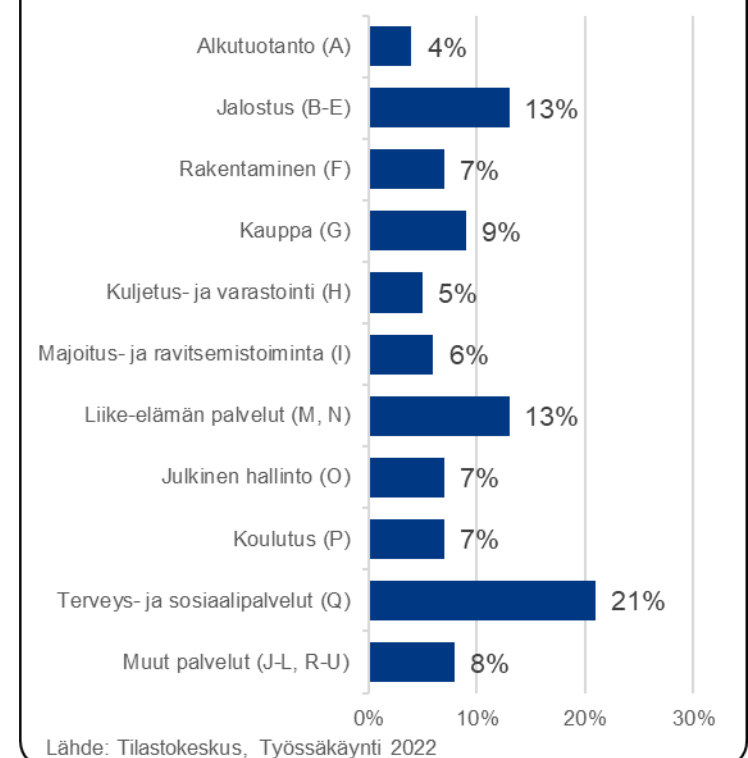
Erikoistumisalat

Yritystoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla Lapin kunkin toimialan henkilöstömäärä- ja/tai liikevaihto-osuus koko maan osuuteen (koko maa=100). Näin tarkastellen Lappi on erikoistunut vahvimmin metallimalmien louhintaan, kaivostoimintaa palvelemaan toimintaan, matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toimintaan, metallien jalostukseen sekä majoitukseen. Matkailuelinkeinon vahva asema ja vaikutukset useille toimialoille näkyy myös matkailua palvelevilla henkilöstömäärältään pienillä toimialoilla.

Työpaikat työnantajasektoreittain Lapissa vuonna 2022

Työpaikat toimialoittain Lapissa

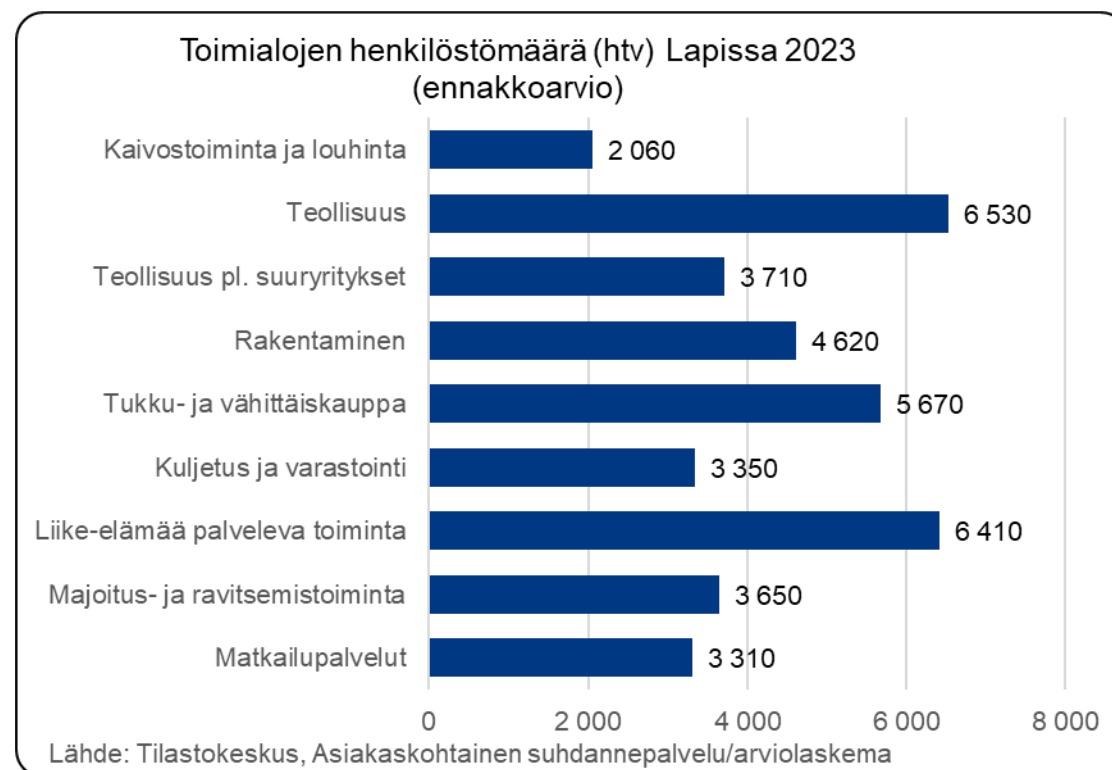
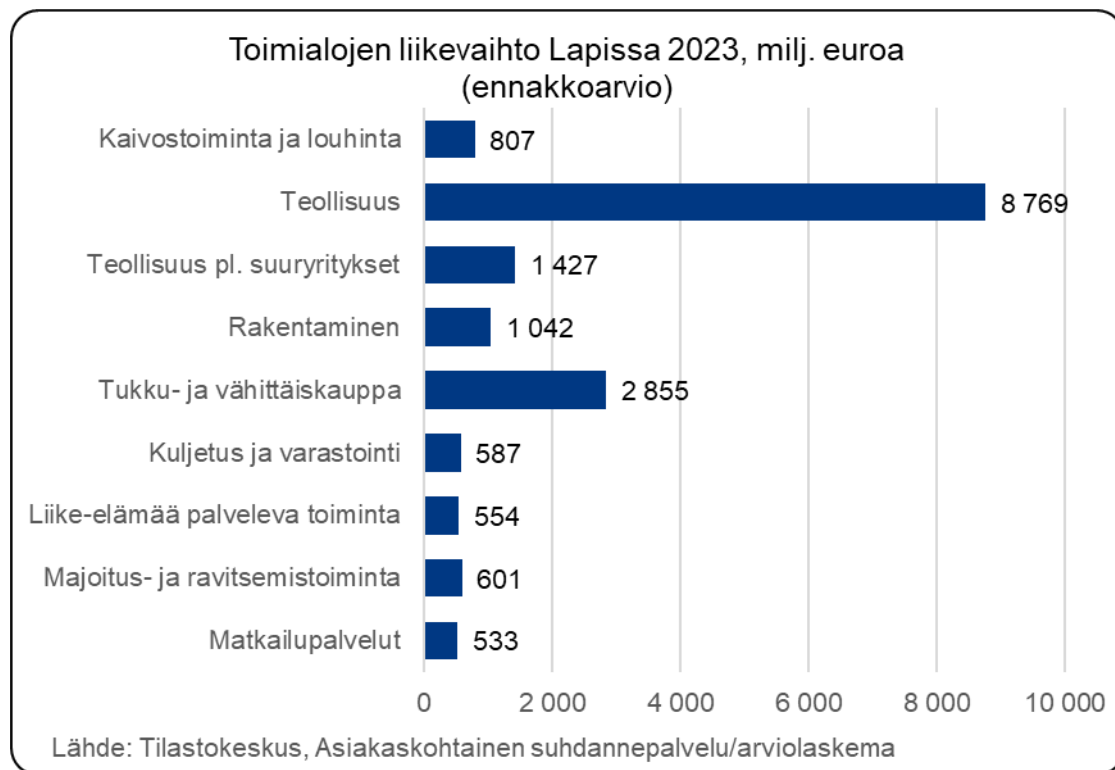
Lapin talouden rakenne (3/3)

Toimialojen liikevaihto ja henkilöstömäärä

Ennakoarvion mukaan Lapin liikevaihto oli vuonna 2023 lähes 17,7 miljardia euroa. Suhdannekatsauksessa tarkastelussa olevista toimialoista teollisuuden osuus Lapin liikevaihdosta laski 50 prosenttiin. Kaivostoiminta mukaan luettuna teollisuuden liikevaihdon osuus oli 54 prosenttia. Kaupan osuus liikevaihdosta oli 16 prosenttia, rakentamisen 6 prosenttia ja matkailulle tyypillisten toimialojen (majoitus- ja ravitsemistoiminta ja useista toimialoista koostuva matkailupalvelut) 6 prosenttia.

Yritysten ja yhteisöjen (ml. julkinen sektori) henkilöstömäärä oli vuonna 2023 ennakoarvion mukaan noin 61 940 henkilötyövuotta. Yritysten henkilöstömäärä jakaantuu liikevaihtoa tasaisemmin eri toimialoille. Teollisuus oli henkilöstömäärältään edelleen suurin, 6 530 henkilötyövuotta. Seuraavaksi eniten työllistivät liike-elämän palvelut 6 410, kauppa 5 760 ja rakentaminen 4 620 henkilötyövuotta. Matkailulle tyypillisten toimialojen (kuviossa majoitus- ja ravitsemistoiminta ja useista toimialoista koostuva matkailupalvelut) arvioitu työllisyysvaikutus oli yhteensä 6 960 henkilötyövuotta.

Huom! Henkilöstöpalveluyritysten kautta tapahtuva henkilöstön vuokrauksen osalta henkilöstömäärä kirjautuu liike-elämän palveluihin eli ei kohdennu työvoiman käyttäjäyrityksen toimialan mukaan.

Toimialojen kehitys

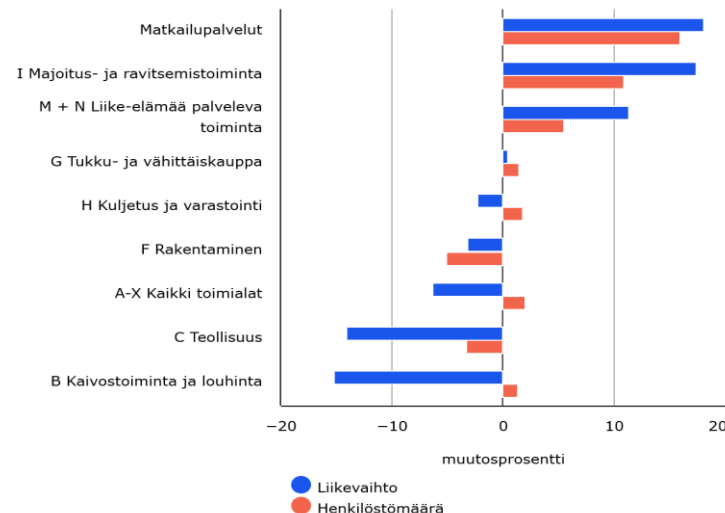
Kaivostoiminta pitkän aikavälin trendikehityksessä näkyvä liikevaihto- ja henkilöstömäärän kasvu on tasaantunut. Tarkastelluista toimialoista liikevaihdon trendikehitys notkahti vuonna 2020 eniten majoitus- ja ravitsemistoiminnassa ja matkailupalveluissa, mutta niiden liikevaihtotrendi on myös nopean kasvu myötä notkahdusta ja selvimmin vertailuvuotta 2021 korkeammalla. Vaisuimmin vertailuvuoteen 2021 nähden liikevaihto on kehittynyt kaivostoiminnassa, teollisuudessa ja kaupassa.

Myös henkilöstömäärän kehitystrendi on ollut paras matkailupalveluissa ja majoitus- ja ravitsemistoiminnassa suhteessa vertailuvuoteen 2021 vuoden 2020 notkahduksesta nopeasti toipuen. Teollisuudessa henkilöstömäärän trendi painui viime vuonna. Rakentamisessa pysyttiin vuoden 2020 tasossa ja kaivostoiminnassa, kuljetuksessa ja varastoinnissa ja kaupassa jonkin verran vertailuvuoden yläpuolella.

Vuonna 2023 liikevaihto kasvoi edellisvuodesta tarkastelluista toimialoista matkailupalveluissa, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, liike-elämän palveluissa sekä tukku- ja vähittäiskaupassa. Näiden lisäksi henkilöstömäärä kasvoi liikevaihdon laskusta huolimatta kuljetuksessa ja varastoinnissa sekä kaivostoiminnassa. Voimakkaimmin liikevaihto väheni kaivostoiminnassa ja teollisuudessa, mutta molemmissa henkilöstömäärän kehitys oli liikevaihtoa myönteisempi. Rakentamisessa henkilöstömäärä laski liikevaihtoa enemmän.

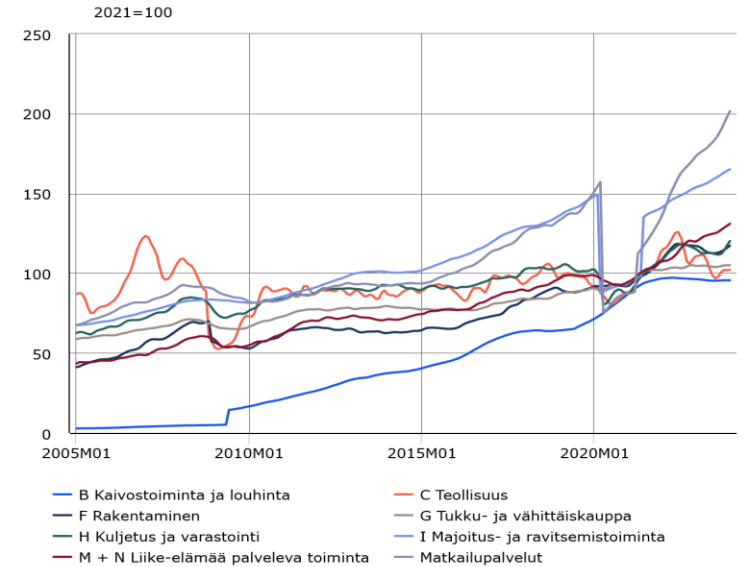
Henkilöstöpalveluyritysten kautta tapahtuva henkilöstön vuokraus on tyypillistä useilla toimialoilla erityisesti sesonkiluontoisissa ja sijaistyövoimatarpeissa. Vuokratyövoima kirjautuu henkilöstömäärissä liike-elämän palveluihin. Sitä ei pystytä kohdentamaan työvoiman käyttäjäyrityksen toimialan mukaan. Vuokratyövoiman käyttö on esim. matkailussa yleistä ja lisääntynyt Lapissa viime vuosina rakentamisessa, joten näiden toimialojen henkilöstömäärän kehitystrendien ja vuosimuutosten tarkastelussa tämä ilmiö on otettava huomioon. Merkittävä vuokratyövoiman käytön lisäys henkilöstön rekrytoinnissa voi näkyä huomattavanakin liikevaihtokehityksestä poikkeavana vuosimuutoksena henkilöstömäärässä. Lisäksi joissain tapauksissa henkilöstöpalveluyritysten liikevaihtoa ja henkilöstömäärää ei pystytä kohdentamaan alueellisesti sinne, missä toiminta tapahtuu.

Liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuonna 2023 vuosimuutos (%)

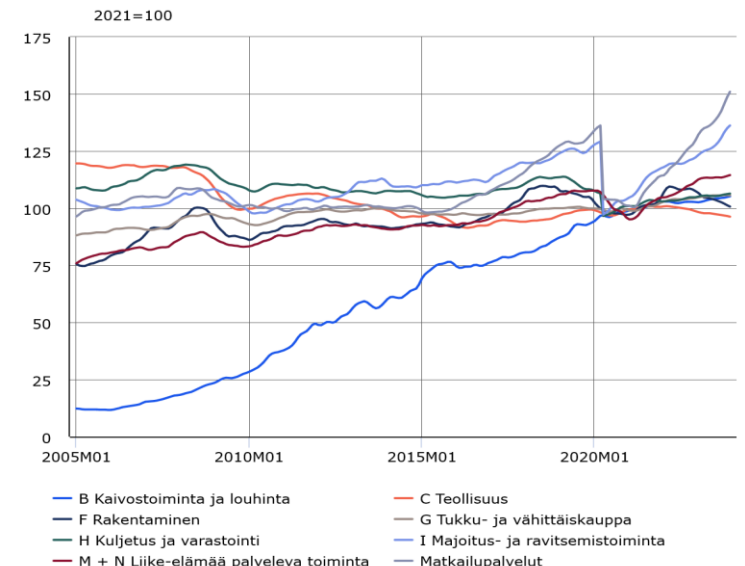
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Toimialojen liikevaihdon trendikehitys Lapissa

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Toimialojen henkilöstömäärän kehitys Lapissa

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kaivostoiminta ja louhinta

Metallimalmien louhinta; Muu kaivostoiminta ja louhinta; Kaivostoimintaa palveleva toiminta

Kaivostoiminnan liikevaihto on ollut vuosia kasvussa, trendissä oli välillä vuosiin 2018-2019 ajoittuva tasanne ja uudelleen vuodesta 2022 alkaen. Toimialan liikevaihdon kehitys on kahtena viime vuonna ollut koko maata heikompi ja myös trendi alempi suhteessa vuoteen 2021. Henkilöstömäärä on kasvanut liikevaihtoa maltillisemmin ja tasaisemmin. Suurin vaikutus kaivostoiminnan ja louhinnan yritysten liikevaihdon supistumiseen vuonna 2023 oli vähintään 20 henkilöä työllistävillä ulkomaankauppaa harjoittavilla yrityksillä.

Kaivostoiminnan ja louhinnan toimialalle kertyi liikevaihtoa vuonna 2023 Lapissa 15,2 prosenttia ja koko maassa 7,1 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Liikevaihto väheni Lapissa ensimmäisellä neljänneksellä 11,5 prosenttia. Kehitys oli heikointa toisella neljänneksellä, jolloin liikevaihto sukelsi 33,2 prosenttia vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan verraten. Liikevaihto supistui vielä kolmannella neljänneksellä 7,8 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 3,4 prosentti. Kolmena edellisenä vuonna toimialan liikevaihto kasvoi Lapissa: 25,1 prosenttia vuonna 2020, 31,6 prosenttia vuonna 2021 ja 6,2 prosenttia vuonna 2022.

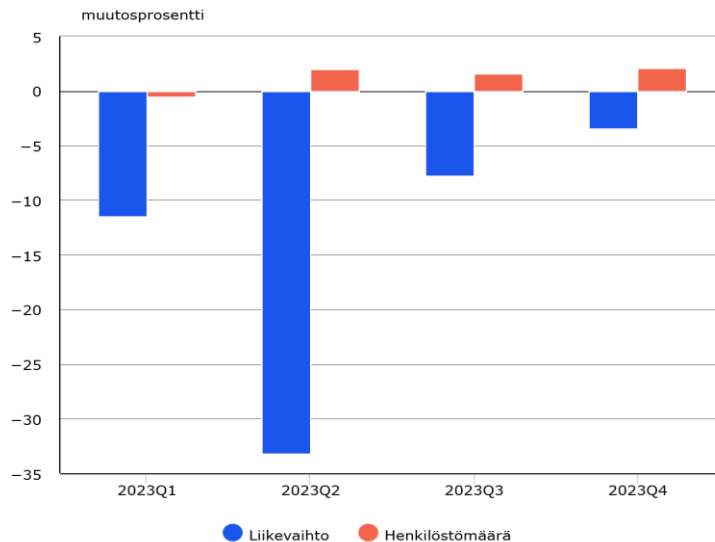
Liikevaihdon laskusta huolimatta kaivostoiminnan ja louhinnan henkilöstömäärä kasvoi 1,3 prosenttia vuonna 2023 edellisvuoteen verrattuna. Ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä supistui 0,5 prosenttia, mutta sen jälkeen kehitys oli myönteisempää ja kasvua kertyi toisella neljänneksellä 2,0 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 1,6 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 2,1 prosenttia vuoden 2022 vastaaviin ajanjaksoihin verraten. Toimialan henkilöstömäärä on lisääntynyt lähes poikkeuksetta vuosittain. Vuonna 2019 henkilöstömäärä lisääntyi 10,0 prosenttia, jonka jälkeen vuosimuutos on pienentynyt joka vuosi.

Kasvukatsaus

Kaivostoiminnan ja louhinnan yritysten liikevaihto supistui koko vuoden 2023. Suurin vaikutus negatiiviseen kehitykseen oli vähintään 20 henkilöä työllistävillä ulkomaankauppaa harjoittavilla yrityksillä.

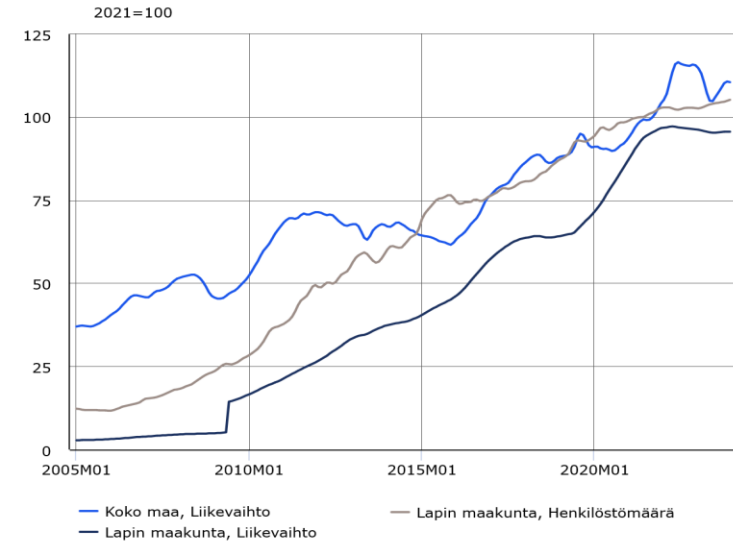
Kaivostoiminta ja louhinta	Ennakoarvio 2023
Liikevaihto milj. €	807
Henkilöstö, htv	2 060

Kaivostoiminnan liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuonna 2023 vuosimuutos (%) vuosineljänneksittäin (Q)

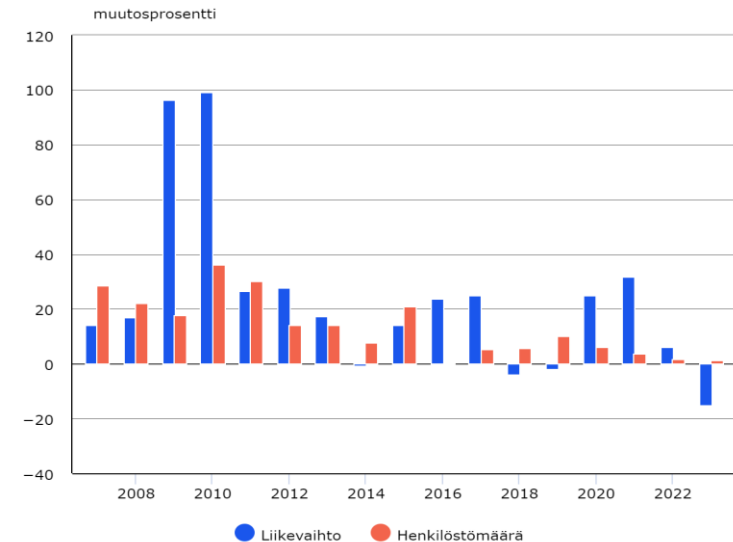
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kaivostoiminnan liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys Lapissa ja koko maassa

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kaivostoiminnan liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuosimuutos (%) vuosina 2007-2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Teollisuus (1/2)

Tuotteiden valmistus; Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus

Teollisuuden liikevaihdon trendi noudattelee viennin ja suuryritysten kehitystä. Lapin teollisuuden liikevaihdon trendi laski ja notkahti vuosina 2019 ja 2020, kääntyi kasvuun vuonna 2021, ja uudelleen laskuun kesästä 2022 alkaen. Syksystä 2023 trendi on ollut taas hitaassa kasvussa, mutta vain hieman vertailuvuoden 2021 yläpuolella. Henkilöstömäärän trendi on kehittynyt liikevaihtoa tasaisemmin, mutta laskenut vertailuvuotta 2021 alemmaksi. Lapin teollisuudessa pois lukien suuryritykset liikevaihto- ja henkilöstömääräkehitys on ollut koko toimialaa suotuisampaa. Merkittävimmin liikevaihdon kehitykseen vaikuttavat yli 5 vuotta toimineet, ulkomaankauppaa harjoittavat suuryritykset.

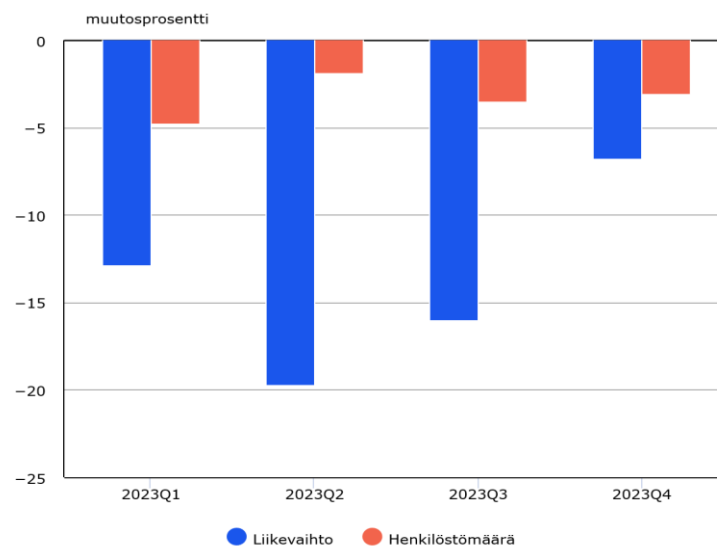
Vuonna 2023 Lapin teollisuuden liikevaihto väheni 14,1 prosenttia edellisvuodesta. Liikevaihto sukelsi ensimmäisellä neljänneksellä 12,9 prosenttia, toisella neljänneksellä 19,7 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 16,0 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 6,8 prosenttia alemmas kuin vuoden 2022 vastaavina neljänneksinä. Teollisuuden liikevaihto kasvoi vahvasti kahtena edellisenä vuonna: 19,7 prosenttia vuonna 2021 ja 17,0 prosenttia vuonna 2022, joita edelsi kaksi miinusmerkkistä vuotta. **Koko maan teollisuuden liikevaihto väheni 9,0 prosenttia vuonna 2023.**

Teollisuuden vientiliikevaihto supistui Lapissa 12,9 prosenttia ja koko maassa 11,2 prosenttia vuonna 2023. Vientiliikevaihto väheni ensimmäisellä neljänneksellä 11,6 prosenttia ja toisella neljänneksellä 19,3 prosenttia vuoden 2022 vastaavista ajanjaksoista. Alavireinen kehitys jatkui vuoden 2023 loppuun saakka, ja vähennystä tuli kolmannella neljänneksellä 13,4 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 5,9 prosenttia. Kahtena edellisenä vuonna vientiliikevaihto kasvoi - 16,7 prosenttia vuonna 2021 ja 17,4 prosenttia vuonna 2022 – joita edelsi vuoden 2020 vientiliikevaihdon 16,6 prosentin lasku.

Teollisuuden henkilöstömäärä väheni 3,3 prosenttia vuonna 2023 eli liikevaihtoa maltillisemmin. Henkilöstömäärä supistui ensimmäisellä neljänneksellä 4,8 prosenttia, toisella neljänneksellä 1,9 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 3,5 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 3,1 prosenttia verrattuna vuoden 2022 vastaaviin ajanjaksoihin. Kahtena edellisenä vuonna teollisuuden henkilöstömäärä kasvoi, mutta liikevaihtoa vähemmän: 2,7 prosenttia vuonna 2021 ja 0,4 prosenttia vuonna 2022. **Koko maan teollisuuden henkilöstömäärä jäi vuonna 2023 lähes vuoden takaiselle tasolle, kun kasvua kertyi varovaiset 0,1 prosenttia.**

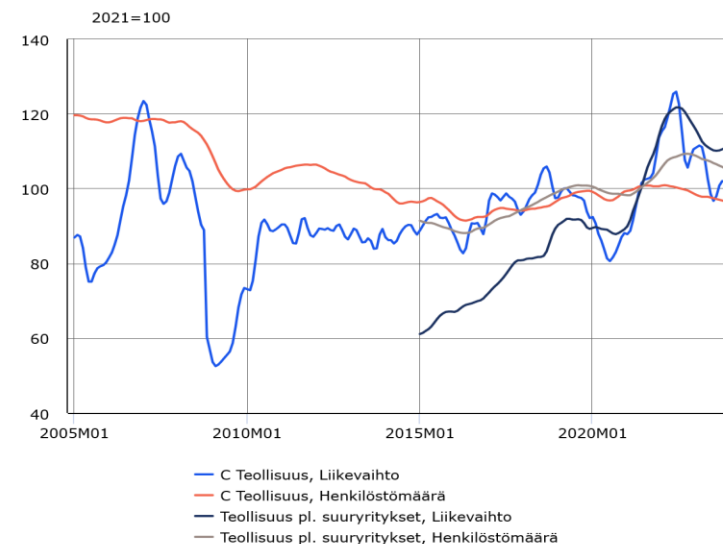
Ennakoarvio 2023	Liikevaihto, milj. €	Henkilöstö, htv
Teollisuus	8 769	6 530
Teollisuus pl. Suuryritykset	1 427	3 710

Teollisuuden liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuonna 2023 vuosimuutos (%) vuosineljänneksittäin (Q)

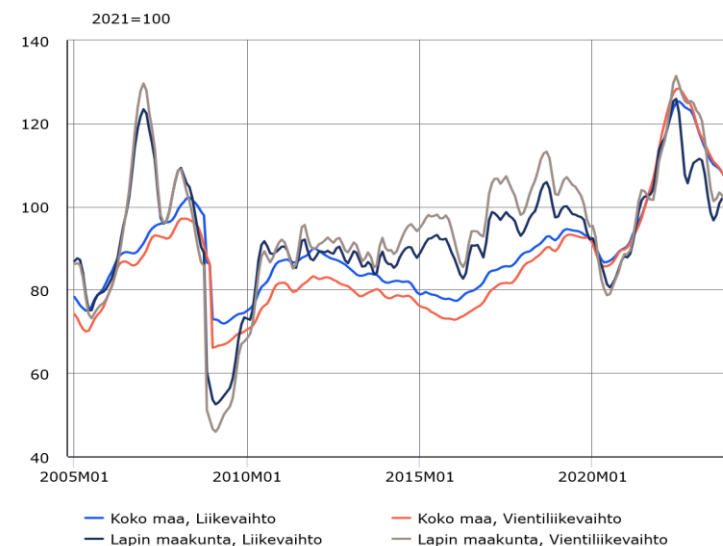
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Teollisuuden liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys Lapissa C Teollisuus ja Teollisuus pl. suuryritykset

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Teollisuuden liikevaihdon ja viennin trendikehitys Lapissa ja koko maassa

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Teollisuus (2/2)

Tuotteiden valmistus; Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus

Teollisuus pois lukien suuryritykset

Lapin teollisuuden pl. suuryritykset liikevaihto väheni 8,5 prosenttia vuonna 2023. Liikevaihto supistui ensimmäisellä neljänneksellä 8,5 prosenttia ja toisella neljänneksellä 9,9 prosenttia vuoden 2022 vastaavista neljänneksistä. Kolmannella neljänneksellä vähennys oli 11,4 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 4,9 prosenttia. Liikevaihto kasvoi 12,9 prosenttia vuonna 2021 ja 20,4 prosenttia vuonna 2022.

Lapin teollisuuden pl. suuryritykset henkilöstömäärä väheni 1,7 prosenttia edellisvuodesta vuonna 2023. Ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä vielä kasvoi varovaiset 0,3 prosenttia vuoden takaisesta. Henkilöstömäärä kuitenkin supistui toisella neljänneksellä 0,5 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 3,0 prosenttia, ja viimeisellä neljänneksellä 3,7 prosenttia. Kahtena edellisenä vuonna henkilöstömäärä kasvoi. Kasvua kertyi 4,2 prosenttia vuonna 2021 ja 8,8 prosenttia vuonna 2022.

Kasvukatsaus

Lapin teollisuustoimialoilla merkittävimmin liikevaihdon kehitykseen ovat vaikuttaneet vanhat yli 5 vuotta toimineet, ulkomaankauppaa harjoittavat suuryritykset, eikä tämä tilanne muuttunut vuonna 2023. Nuorten pk-yritysten vaikutus liikevaihtoon ei lipsahtanut negatiiviseksi vuoden 2023 millään neljänneksellä, mutta suuryritysten alavireinen kehitys painoi liikevaihdon pakkasen puolelle edellisvuoteen verrattuna.

Teollisuuden rakenne

Teollisuutta voidaan tarkastella jaottelulla: metsäteollisuus, metalliteollisuus ja muu teollisuus. Vuonna 2022 metalliteollisuuden osuus oli liikevaihdosta 84 % ja henkilöstömäärästä 55 %. Metalliteollisuudessa liikevaihdoltaan ja henkilöstömäärältään merkittävin on metallien jalostus. Toimipaikoista kaksi kolmasosaa oli muussa teollisuudessa.

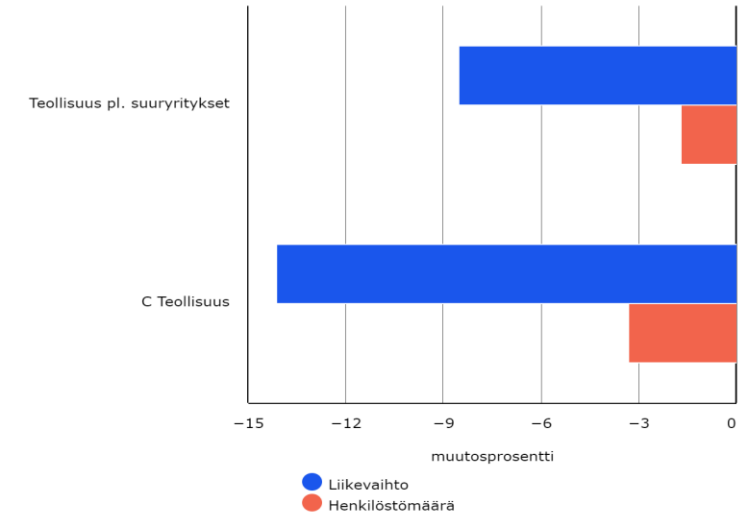
Teollisuuden rakenne Vuosina 2019-2022	Liikevaihto, milj. €				Henkilöstön määrä, htv				Toimipaikkoja			
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
Metsäteollisuus	1 294	1 135	1 227	1 125	1 432	1 401	1 195	1 132	125	118	112	116
Metalliteollisuus	5 097	4 719	6 364	8 523	3 814	3 691	3 025	3 624	203	208	218	221
Muu teollisuus	496	487	908	560	2 099	2 129	2 409	1 890	593	598	623	657
Teollisuus yhteensä	6 887	6 341	8 500	10 208	7 345	7 221	6 629	6 646	921	924	953	994

Lähde: Tilastokeskus, Alueellinen yritystoimintatilasto 2019-2022

Metsäteollisuus (TOL 16-17): 16 Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut), 17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus

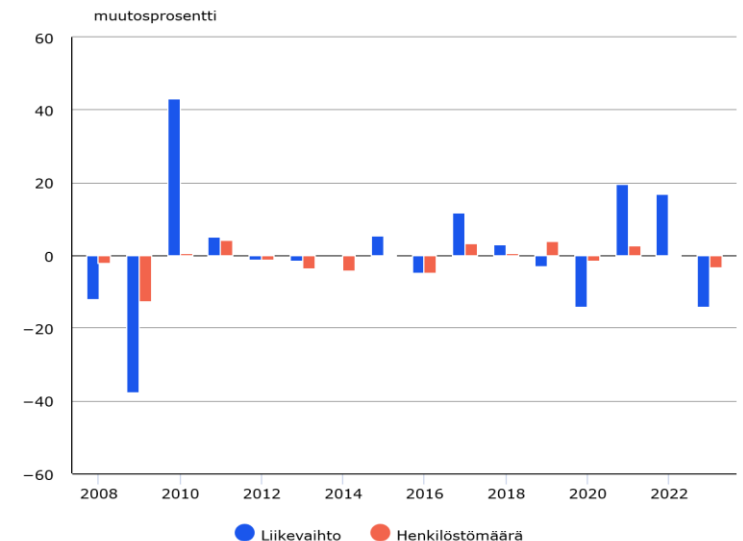
Metalliteollisuus (TOL 24-30): 24 Metallien jalostus, 25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet),
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus, 27 Sähkölaitteiden valmistus,
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus, 29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus,
30 Muiden kulkuneuvojen valmistus

Teollisuuden liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuosimuutos (%) vuonna 2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Teollisuuden liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys vuosimuutos (%) Lapissa vuosina 2008-2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Rakentaminen

Talonrakentaminen; Maa ja vesirakentaminen, Erikoistunut rakennustoiminta

Rakentamisen kehityksessä näkyy kaivos-, teollisuus ja matkailuinvestointien lisäksi asuinrakentaminen ja julkiset investoinnit. Rakentamisen liikevaihdon kehitys on ollut Lapissa koko maata parempi viime vuosina. Vuonna 2021 vahvistunut kasvutrendi jatkui vuonna 2022, mutta tasaantuen. Pienen notkahduksen jälkeen loppuvuodesta 2023 näkyi käännettä parempaan. Henkilöstömäärän trendikehitys on ollut liikevaihtoa tasaisempaa, missä näkyy osaltaan vuokratyövoiman käytön lisääntyminen rakentamisessa. Henkilöstömäärän alenevaksi käänntynyt trendi on kuitenkin Lapissa koko maata parempi suhteessa vertailuvuoteen 2021. Rakentamisen yrityksistä noin puolet kasvatti liikevaihtoaan vuonna 2023.

Lapin rakentamisen liikevaihto väheni 3,2 prosenttia vuonna 2023. Kehitys oli myönteistä vielä vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä, kun kasvua kertyi 4,6 prosenttia vuotta aiemmasta. Kehityksen suunta muuttui, kun liikevaihto väheni toisella neljänneksellä 8,2 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 5,9 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä yhden prosentin edellisvuoden vastaaviin ajanjaksoihin verraten. Vuotta 2023 edelsi yhdeksän kasvun vuotta ja vahvimillaan liikevaihdon kasvu oli 16,5 prosenttia vuonna 2022. **Koko maassa rakentamisen liikevaihto supistui 5,8 prosenttia vuonna 2023.**

Lapin rakentamisen henkilöstömäärä väheni 5,0 prosenttia vuonna 2023. Henkilöstömäärä oli laskussa koko vuoden, ja vähennystä kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 4,1 prosenttia, toisella neljänneksellä 4,2 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 4,7 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 7,0 prosenttia vuoden 2022 vastaaviin ajanjaksoihin verrattuna. Kahtena edellisenä vuonna rakentamisen henkilöstömäärä kasvoi, joskin liikevaihtoa maltillisemmin. Henkilöstömäärä lisääntyi 2,2 prosenttia vuonna 2021 ja 8,8 prosenttia vuonna 2022. **Koko maan tasolla rakentamisen henkilöstömäärä väheni 5,3 prosenttia vuonna 2023.**

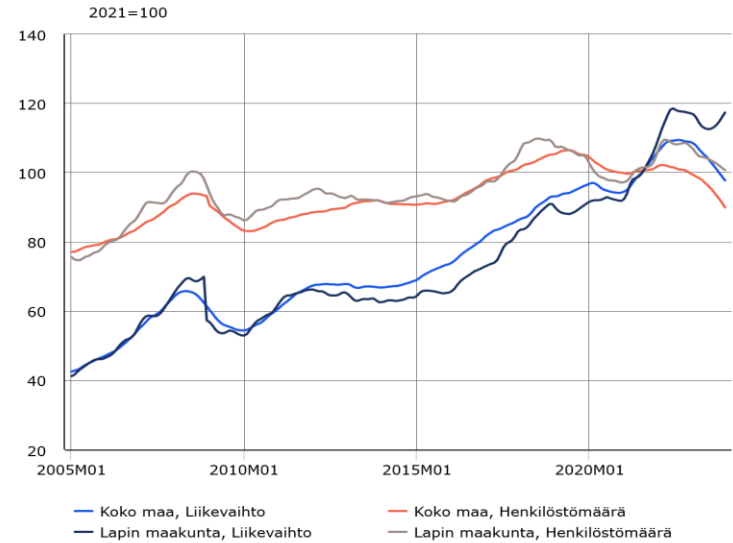
Viime vuosina myös Lapissa on rakentamisessa yleistynyt henkilöstöpalveluyritysten käyttö ja vuokratyövoiman käyttö rekrytoinnissa, joten osa rakentamisen henkilöstömäärän muutoksista näkyy liike-elämän palveluiden toimialan henkilöstömäärän kehityksessä.

Kasvukatsaus

Rakentamisen yrityksistä vähän yli puolet kasvattivat liikevaihtoaan vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä. Toisella, kolmannella ja neljännellä neljänneksellä kasvussa oli hieman alle puolet alan toimijoista. Suurin vaikutus liikevaihdon kehitykseen on yli viisi vuotta toimineilla vanhoilla pk-yrityksillä.

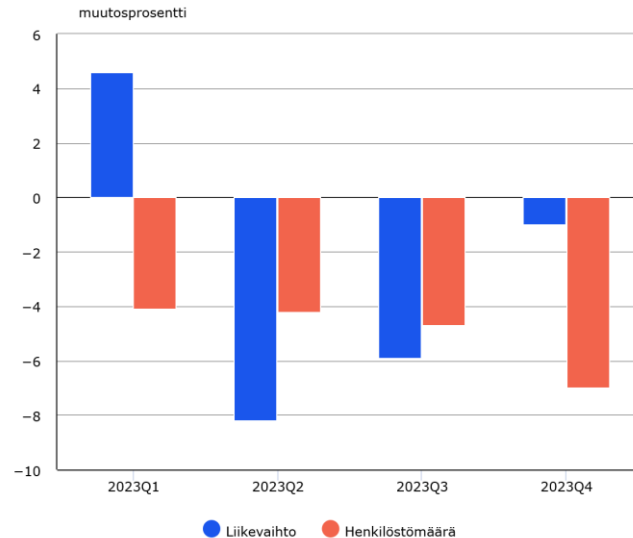
Rakentaminen	Ennakoarvio 2023
Liikevaihto, milj. €	1 042
Henkilöstö, htv	4 620

Rakentamisen liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys Lapissa ja koko maassa

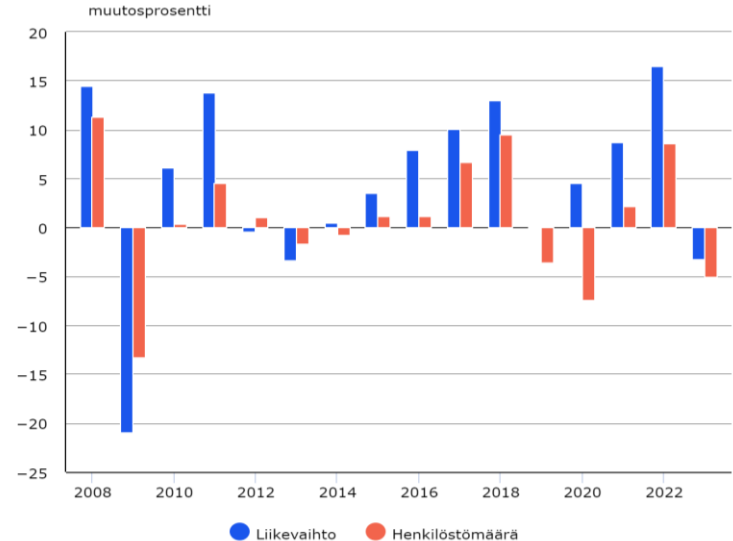
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Rakentamisen liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuonna 2023 vuosimuutos (%) vuosineljänneksittäin (Q)

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Rakentamisen liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuosimuutos (%) vuosina 2008-2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kauppa

Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus

Kaupan alan liikevaihdon trendikehitys nopeutui vuonna 2021 vuoden 2020 hidastuneen kasvun jälkeen. Vuonna 2022 kasvu hidastui, samoin kuin vuonna 2023. Henkilöstömäärän trendikehitys on ollut liikevaihtoa tasaisempaa. Aiemmista vuosista poiketen henkilöstömäärä on viime vuodet noudatellut liikevaihdon kanssa samaa trendiä verrattuna vertailuvuoteen 2021. Vuonna 2023 kasvaneiden ja supistuneiden yritysten osuus liikevaihdon kertymästä ja vaikutuksesta kehitykseen tasapainotteli neljänneksittäin lähellä toisiaan olevissa lukemissa.

Tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihto kasvoi Lapissa varovaiset 0,4 prosenttia vuonna 2023. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi 2,6 prosenttia vuotta aiemmasta. Toisella neljänneksellä tuli 0,3 prosentin notkahdus alaspäin. Kolmannella neljänneksellä liikevaihto jäi lähes vuoden takaiselle tasolle, kun kasvu oli varovaiset 0,1 prosenttia. Viimeinen neljännes toi kaupan toimijoiden liikevaihtoon 0,6 prosentin laskun vuoden 2022 viimeiseen neljännekseen verrattuna. Edellisinä vuosina kaupan liikevaihdon kasvu oli huomattavampi. Liikevaihto kasvoi 10,6 prosenttia vuonna 2021 ja 3,8 prosenttia vuonna 2022. **Koko maassa tukku- ja vähittäiskaupan liikevaihto väheni 1,7 prosenttia vuonna 2023.**

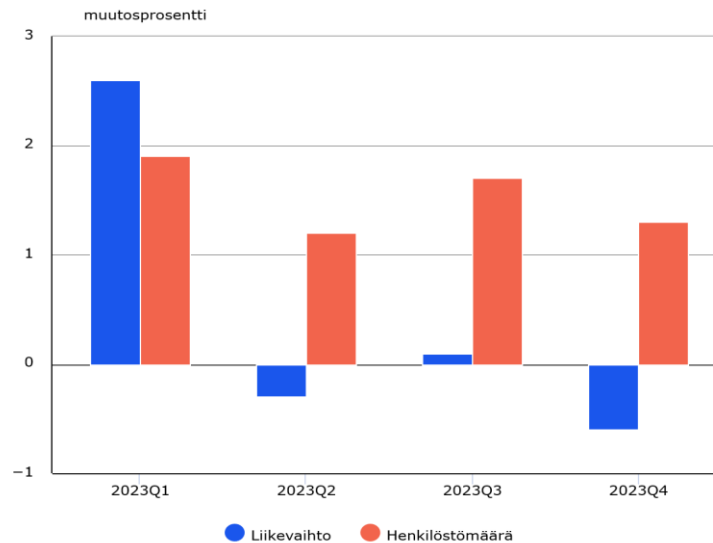
Tukku- ja vähittäiskaupan henkilöstömäärä kasvoi Lapissa 1,5 prosenttia vuonna 2023. Henkilötyövuosia kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 1,9 prosenttia, toisella neljänneksellä 1,2 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 1,7 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 1,3 prosenttia enemmän kuin vuoden 2022 vastaavina ajanjaksoina. Henkilöstömäärä lisääntyi myös kahtena edellisena vuonna: 3,7 prosenttia vuonna 2021 ja 3,9 prosenttia vuonna 2022. Vuonna 2023 **koko maan tukku- ja vähittäiskaupan henkilöstömäärä kasvoi 0,4 prosenttia.**

Kasvukatsaus

Lapin maakunnan tukku- ja vähittäiskaupan toimijoiden liikevaihto jäi vuonna 2023 hieman alemmaksi kuin vuonna 2022. Kasvaneiden ja supistuneiden yritysten osuus liikevaihdon kertymästä ja vaikutuksesta kehitykseen tasapainotteli neljänneksittäin lähellä toisiaan olevissa lukemissa. Suurin vaikutus liikevaihdon kehitykseen oli vuoden 2023 ensimmäisellä ja viimeisellä neljänneksellä 5-19 henkilöä työllistävillä yrityksillä. Toisella ja kolmannella neljänneksellä se oli pienillä, 1-5 henkilöä työllistävillä kaupan toimijoilla.

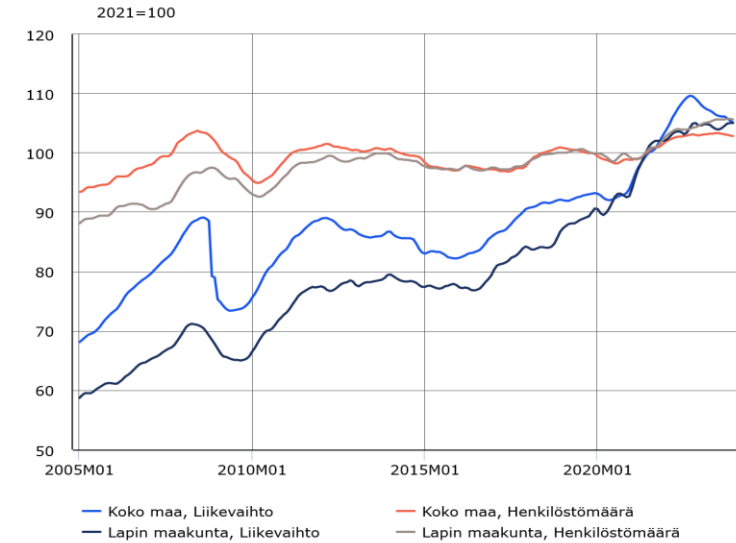
Tukku- ja vähittäiskauppa	Ennakoarvio 2023
Liikevaihto, milj. €	2 855
Henkilöstö, htv	5 670

Kaupan liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuonna 2023 vuosimuutos (%) vuosineljänneksittäin (Q)

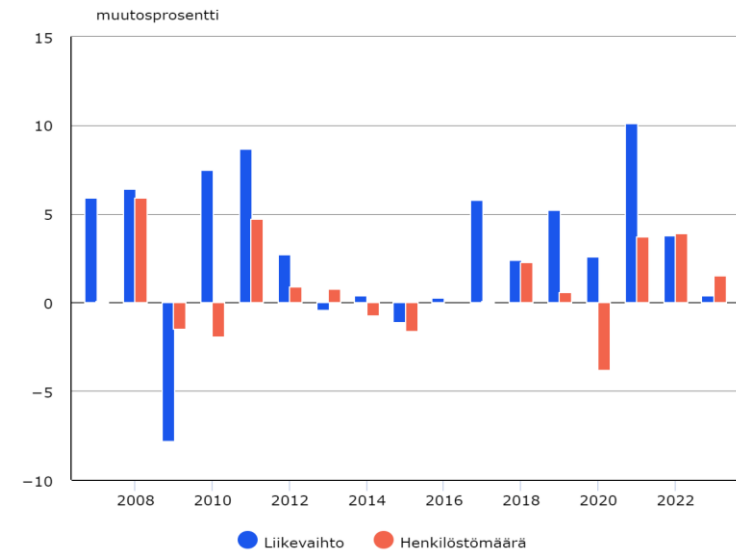
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kaupan liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys Lapissa ja koko maassa

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kaupan liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuosimuutos (%) vuosina 2007-2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kuljetus ja varastointi

Maaliikenne ja putkijohtokuljetus, Vesiliikenne; Ilmaliikenne;
Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta; Posti ja kuriiritoiminta

Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihdon trendikehitys notkahti keväällä 2020 joskaan ei yhtä rajusti kuin koko maassa. Liikevaihdon trendi on palautunut kasvuun ja ylittää alkuvuoden 2020 tason. Uusi pienempi notkahdus oli syksystä 2022 syksyyn 2023, mutta trendi elpyi nopeasti loppuvuoden aikana. Henkilöstömäärän osalta vuoden lasku 2020 oli liikevaihtoa loivempi, mutta myös vuosien 2021-2023 kasvu hitaampaa eikä trendi ole vielä palautunut notkahdusta edeltävälle tasolle. Kuljetuksen ja varastoinnin alalla toimii eniten yli 5 vuotta toimineita pk-yrityksiä ja niiden vaikutus liikevaihdon kehitykseen on merkittävin vuonna 2023.

Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihto väheni Lapissa 2,3 prosenttia vuonna 2023 edellisvuoteen verrattuna. Kehitys vaihteli vuoden mittaan. Liikevaihto kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä 1,7 prosenttia, mutta supistui toisella neljänneksellä 4,2 prosenttia ja kolmannella neljänneksellä 8,1 prosenttia vuoden 2022 vastaaviin neljänneksiin verrattuna. Viimeisellä neljänneksellä liikevaihtoa kertyi 1,6 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Kahtena edellisena vuonna liikevaihto oli kasvussa: kasvua kertyi 11,5 prosenttia vuonna 2021 ja 16,0 prosenttia vuonna 2022. **Koko maassa kuljetuksen ja varastoinnin toimialojen liikevaihto väheni 1,2 prosenttia vuonna 2023.**

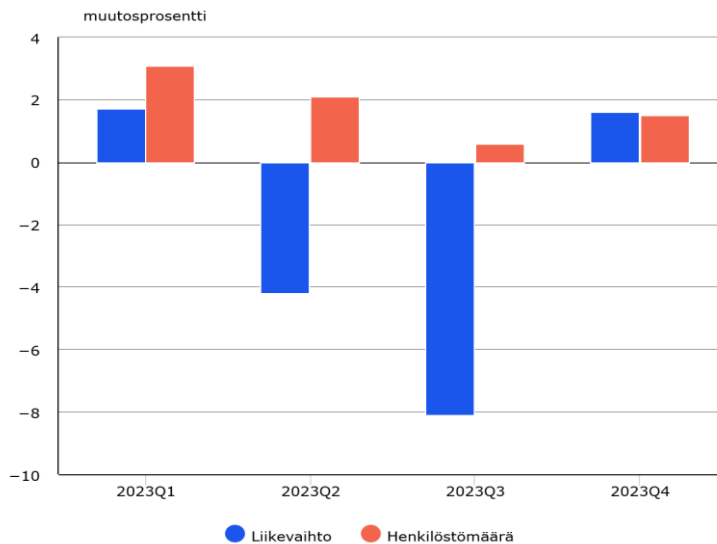
Kuljetuksen ja varastoinnin henkilöstömäärä kasvoi Lapissa 1,8 prosenttia vuonna 2023. Henkilöstömäärä kehittyi myönteisesti koko vuoden, kun kasvua kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 3,1 prosenttia, toisella neljänneksellä 2,1 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 0,6 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 1,5 prosenttia vuoden 2022 vastaaviin ajanjaksoihin verrattuna. Henkilöstömäärä kasvoi kahden miinusmerkkisen vuoden jälkeen 0,6 prosenttia vuonna 2021 ja 3,7 prosenttia vuonna 2022.

Kasvukatsaus

Kuljetuksen ja varastoinnin yritysten kehitys vaihteli neljänneksittäin 8,7 prosentin laskun ja 1,7 prosentin kasvun välillä vuonna 2023. Alalla toimii lukumääräisesti eniten vanhoja yli 5 vuotta toimineita pk-yrityksiä ja niiden vaikutus liikevaihdon kehitykseen on merkittävin. Ulkomaankauppaa harjoitti vain runsas kuusi prosenttia toimialan yrityksistä.

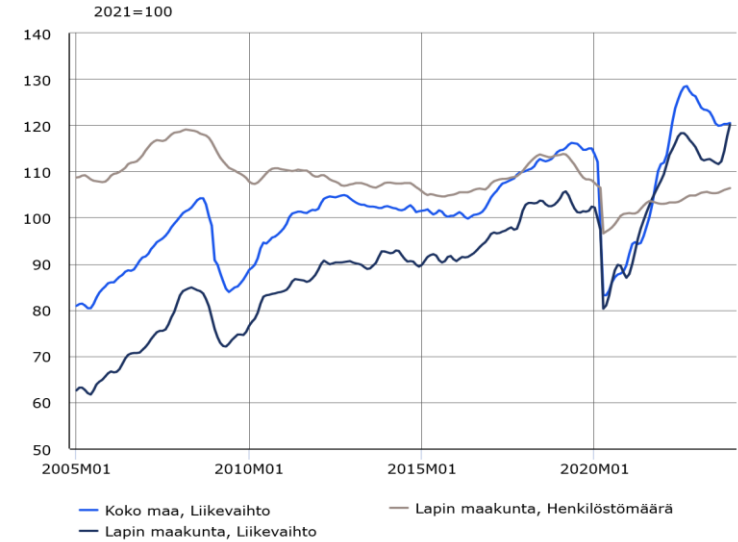
Kuljetus ja varastointi	Ennakoarvio 2023
Liikevaihto, milj. €	587
Henkilöstö, htv	3 350

Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuonna 2023 vuosineljänneksittäin (Q)

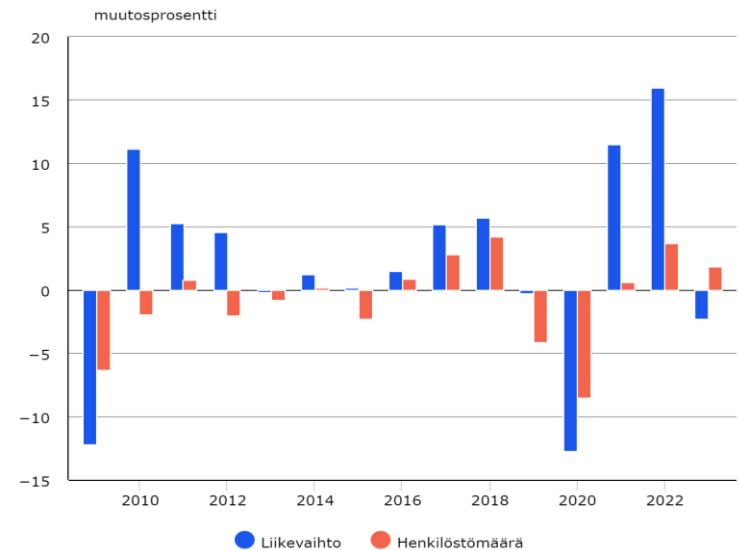
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys Lapissa ja koko maassa

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kuljetuksen ja varastoinnin liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuosimuutos (%) vuosina 2009-2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Liike-elämän palvelut

Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (sis. työvoiman vuokraus)

Lapin muiden toimialojen kehitys heijastuu liike-elämän palveluihin. Osana liike-elämän palveluja näkyy henkilöstöpalveluyritysten ja vuokratyövoiman käytön yleistymisen ja laajentumisen aiempaa useammille toimialoille työvoiman rekrytoinnissa. Sekä liikevaihdon että henkilöstömäärän pitkään jatkunut kasvutrendi taittui ja notkahti jonkin verran vuonna 2020. Molemmat kääntyivät uudelleen kasvuun vuoden 2021 aikana. Liikevaihto on henkilöstömäärää vahvemmassa kasvussa. Toimialan kaiken kokoisten ja ikäisten yritysten vaikutus liikevaihdon kehitykseen oli positiivinen vuonna 2023.

Lapin maakunnan liike-elämää palvelevan toiminnan toimialojen liikevaihto kasvoi vuonna 2023 yhteensä 11,4 prosenttia edellisvuodesta. Ripeintä kasvu oli vuoden 2023 alkupuoliskolla, kun liikevaihtoa kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 15,3 prosenttia ja toisella neljänneksellä 18,8 prosenttia edellisvuoden vastaaviin neljänneksiin verrattuna. Kolmannella neljänneksellä kasvu kertyi 5,5 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 7,4 prosenttia. Liikevaihdon vuosia jatkunut kasvu notkahti 7,8 prosentin laskuun vuonna 2020 palautuen seuraavana vuonna kasvu-uralle. Kasvu kertyi 10,0 prosenttia vuonna 2021 ja 14,1 prosenttia vuonna 2022.

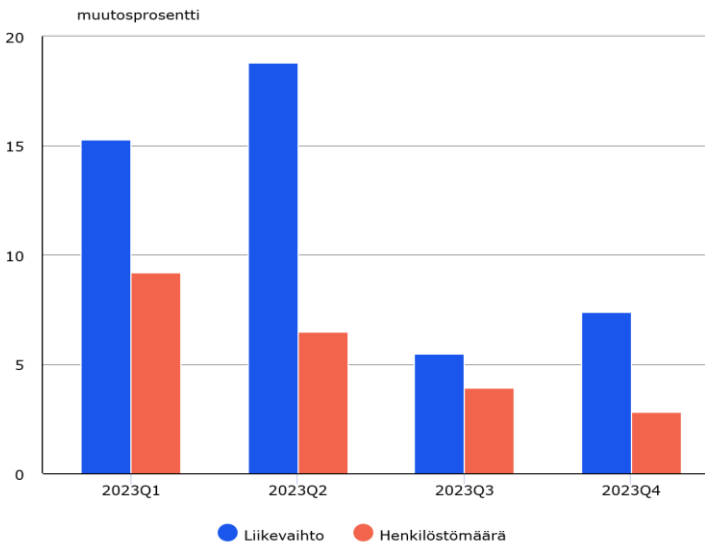
Liike-elämää palvelevan toiminnan toimialojen henkilöstömäärä kasvoi Lapissa 5,5 prosenttia vuonna 2023 edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstömäärän kehitys oli voimakkainta alkuvuodesta ja tasaantui vuoden mittaan, mutta pysyi positiivisena koko vuoden. Kasvu kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 9,2 prosenttia, toisella neljänneksellä 6,5 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 3,9 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 2,8 prosenttia. Henkilöstömäärän vuosia jatkunut kasvu notkahti miinukselle vuonna 2020, mutta kasvu kertyi taas seuraavina vuosina: 2,0 prosenttia vuonna 2021 ja 7,5 prosenttia vuonna 2022.

Kasvukatsaus

Liike-elämää palvelevan toiminnan yrityksistä suurin osa on vanhoja yli 5 vuotta toimineita pk-yrityksiä ja työllistävät 1-5 henkilöä. Toimialan liikevaihdon kehitys oli myönteistä läpi koko vuoden 2023, ja kaiken kokoisten ja ikäisten yritysten vaikutus liikevaihdon kehitykseen oli positiivinen.

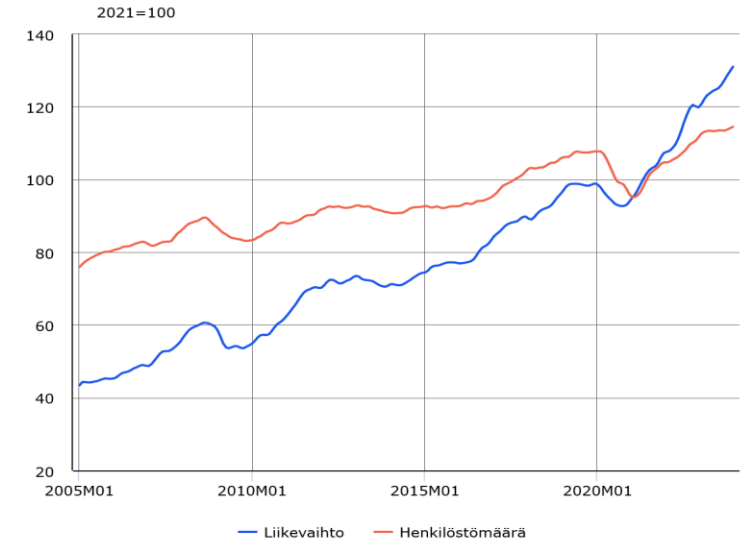
Liike-elämää palveleva toiminta	Ennakoarvio 2023
Liikevaihto, milj. €	554
Henkilöstö, htv	6 410

Liike-elämän palveluiden liikevaihto- ja henkilöstömääräkehitys Lapissa vuonna 2023 vuosimuutos (%)

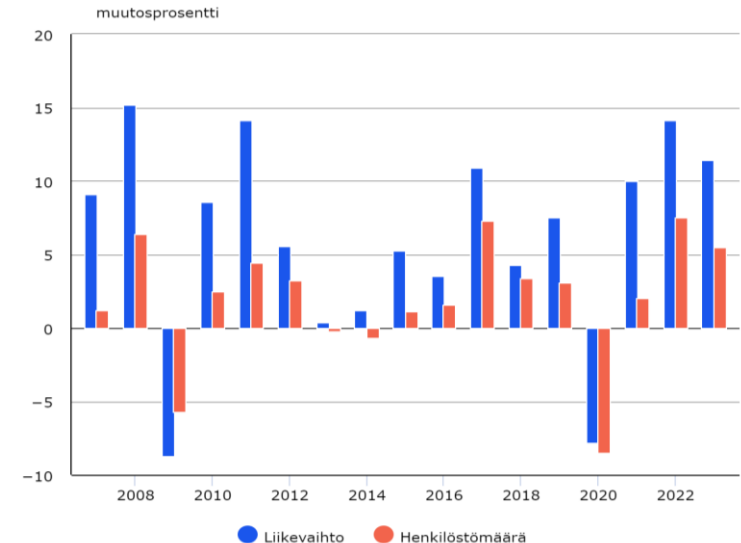
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Liike-elämän palveluiden liikevaihdon ja henkilöstön trendikehitys Lapissa

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Liike-elämän palveluiden liikevaihto- ja henkilöstömääräkehitys Lapissa vuosimuutos (%) vuosina 2007-2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Majoitus- ja ravitsemistoiminta

Matkailun (majoitus- ja ravitsemistoiminta ja matkailupalvelut) kasvussa ollut liikevaihto notkahti koronapandemian rajoitustoimien iskiessä maaliskuussa 2020. Loppuvuoden 2021 vahvan kasvun ja vuosien 2022 ja 2023 kasvun myötä trendi on jo ohittanut koronapandemiaa edeltävän. Henkilöstömäärän osalta vuoden 2020 notkahdus oli loivempi ja myös sen osalta trendi on palautunut ja ylittää alkuvuoden 2020 tason. Sekä liikevaihdon että henkilöstömäärän osalta matkailupalvelujen trendikehitys on ollut majoitus- ja ravitsemistoimintaa vahvempaa. Vuonna 2023 majoitus- ja ravitsemistoiminnan yrityksistä yli puolet kasvatti liikevaihtoaan.

Lapin majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon myönteinen kehitys tasaantui vuonna 2022 tapahtuneesta pandemia-ajan jälkeisestä kasvusta, mutta jatkui vahvana koko vuoden 2023, jolloin **liikevaihto kasvoi 17,4 prosenttia edellisvuodesta**. Liikevaihtoa kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 32,6 prosenttia, toisella neljänneksellä 9,7 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 7,7 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 13,3 prosenttia vuoden 2022 vastaaviin neljänneksiin verrattuna. Vuoden 2020 notkahduksesta (-35,6 %) lähdettiin uudelleen kasvuun: liikevaihto kasvoi 8,2 prosenttia vuonna 2021 ja 48,0 prosenttia vuonna 2022. **Koko maassa majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihto kasvoi** Lappia maltillisemmin, **9,5 prosenttia vuonna 2023**.

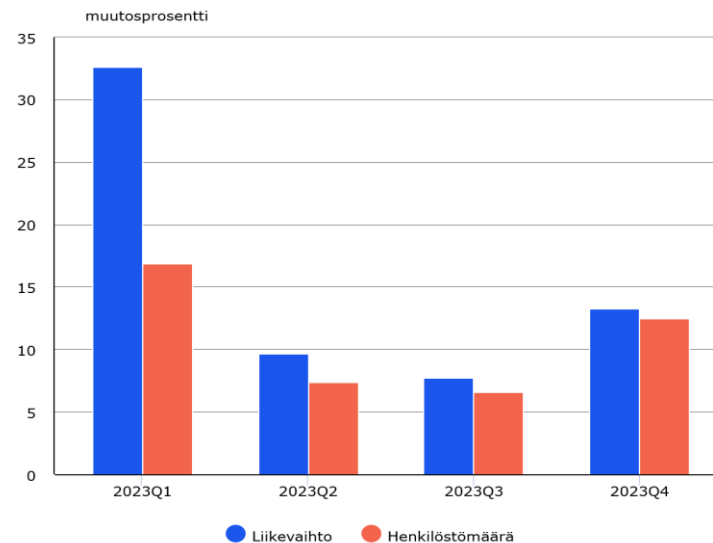
Lapin majoitus- ja ravitsemistoiminnan henkilöstömäärä kasvoi 10,9 prosenttia vuonna 2023 edellisvuodesta. Henkilöstömäärä lisääntyi ensimmäisellä neljänneksellä 16,9 prosenttia, toisella neljänneksellä 7,4 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 6,6 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 12,5 prosenttia. Henkilöstömäärä väheni vuoden 2020 lisäksi myös vuonna 2021, vaikka kääntyikin kasvuun toisesta neljänneksestä alkaen. Vuonna 2022 henkilöstömäärä kasvoi 15,7 prosenttia.

Majoitus- ja ravitsemistoiminnan henkilöstömäärästä osa näkyy vuokratyövoiman käytön kautta henkilöstöpalveluyritysten ja siten liike-elämän palveluiden toimialan henkilöstömäärän kehityksessä.

Kasvukatsaus

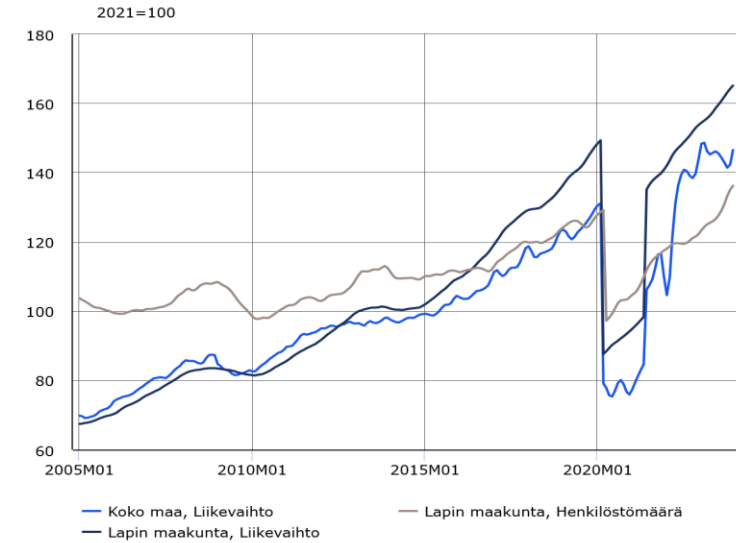
Majoitus- ja ravitsemistoiminnan yrityksistä runsaat 70 prosenttia kasvatti liikevaihtoaan vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä. Muillakin neljänneksillä kasvaneiden osuus oli yli puolet toimialan yrityksistä. Kaiken ikäisten pk-yritysten kasvuvaikutus oli positiivinen, mutta vanhoilla yli 5 vuotta toimineilla yrityksillä kasvuvaikutus oli suurempi kuin nuorilla yrityksillä.

Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuonna 2023 vuosimuutos (%)

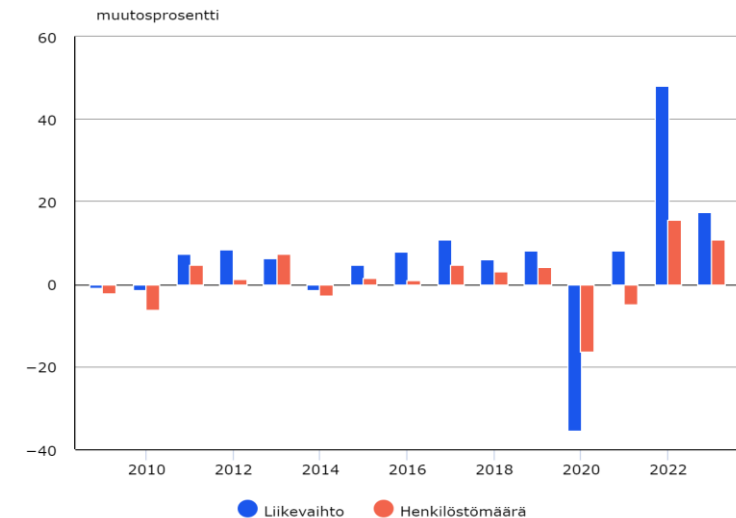
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys Lapissa ja koko maassa

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihto- ja henkilöstömääräkehitys Lapissa vuosimuutos (%) vuosina 2009-2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Matkailupalvelut

Henkilöliikenne (rautatiet, linja-autojen kauko- ja tilaus-, taksi-, vesi- ja ilmaliikenne), matkustajaliikennettä palveleva toiminta, kulkuneuvojen vuokraus, muu vuokraus, matkatoimisto- ja matkanjärjestäjäpalvelut, kulttuuripalvelut, urheilu- ja virkistyspalvelut

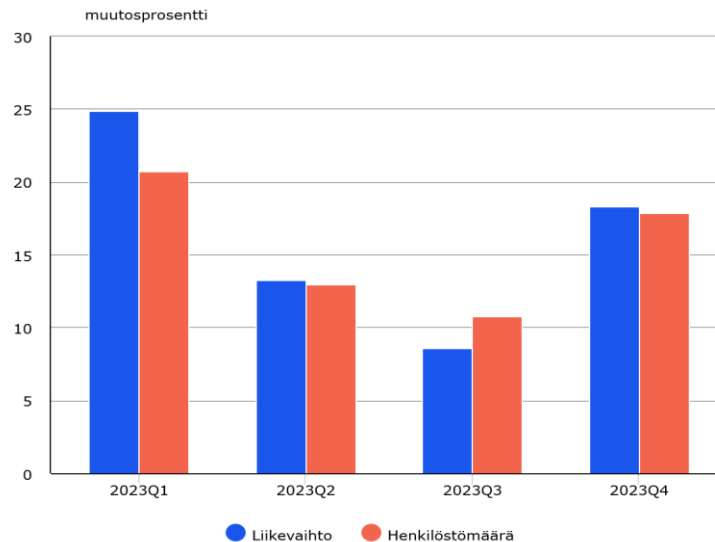
Lapin matkailupalveluiden toimialoilla liikevaihdon positiivinen kehitys jatkui vuonna 2023, kun kasvua kertyi 18,1 prosenttia. Liikevaihto kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä 24,9 prosenttia ja toisella neljänneksellä 13,3 prosenttia vuoden 2022 vastaavista ajanjaksoista. Kolmannella neljänneksellä liikevaihtoa kertyi 8,6 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 18,3 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Pandemiarajoitusten vaikutusten myötä liikevaihto laski 33,4 prosenttia vuonna 2020. Seuraavana vuonna liikevaihto toipui 4,0 prosentin kasvuun ja vuonna 2022 kasvua kertyi peräti 61,9 prosenttia.

Lapin matkailupalveluiden henkilöstömäärän kehitys oli myönteistä liikevaihdon tapaan. Henkilöstömäärä kasvoi ensimmäisellä neljänneksellä 20,7 prosenttia, toisella neljänneksellä 13,0 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 10,8 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 17,9 prosenttia vuoden 2022 vastaaviin ajanjaksoihin verraten. Koko vuonna 2023 henkilöstömäärä kasvoi 16,0 prosenttia edellisvuodesta. Henkilöstömäärän kehitys kääntyi uudelleen 21,3 prosentin kasvuun vuonna 2022, kahden edellisen miinusmerkkisen vuoden jälkeen.

Myös matkailupalvelujen henkilöstömäärästä osa näkyy vuokratyövoiman käytön kautta henkilöstöpalveluyritysten ja siten liike-elämän palveluiden toimialan henkilöstömäärän kehityksessä.

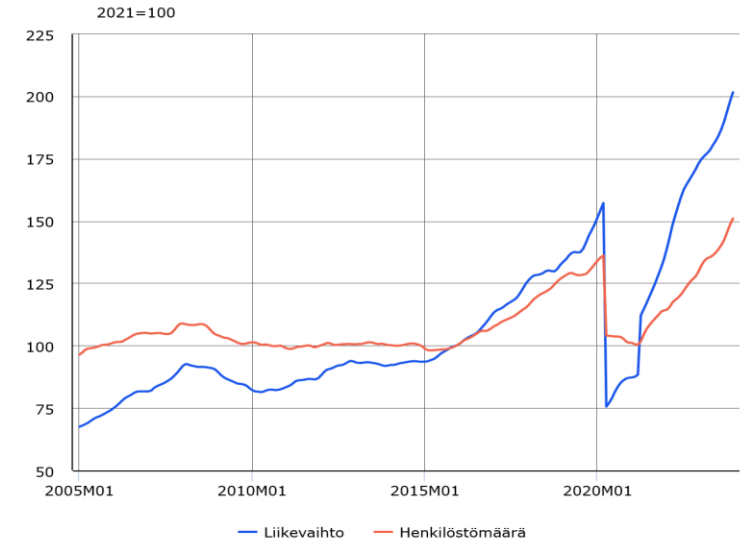
Ennakoarvio 2023	Liikevaihto, milj. €	Henkilöstö, htv
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	601	3 650
Matkailupalvelut	533	3 310

Matkailupalvelujen liikevaihto- ja henkilöstömääräkehitys Lapissa vuonna 2023 vuosimuutos (%) vuosineljänneksittäin (Q)

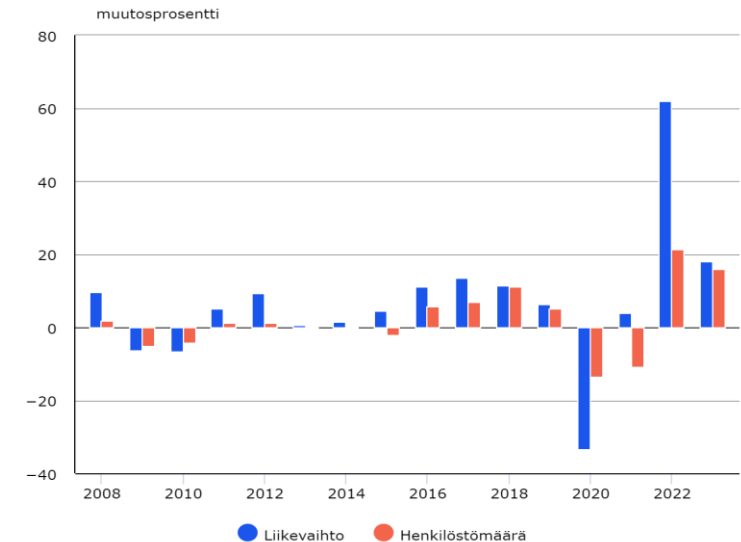
Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Matkailupalvelujen liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendikehitys Lapissa

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Matkailupalvelujen liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys Lapissa vuosimuutos (%) vuosina 2008-2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskukset (1/3)

Levi, Meri-Lappi, Pyhä-Luosto, Rovaniemi, Saariselkä, Ylläs: määriteltyjen yritysryhmien mukaisesti

Positiivisten vuosien jälkeen kaikkien Lapin matkailukeskusten suhdannekehitys notkahti vuonna 2020 koronapandemian vaikutusten myötä, joskin notkahduksen syvyys ja pituus vaihteli. Vuonna 2021 liikevaihdon ja henkilöstömäärän trendit kääntyivät kasvuun. Vahvinta kehitys on ollut Rovaniemen, Saariselän ja Meri-Lapin matkailussa sekä vertailuvuoteen 2021 että koronapandemiaa edeltävään verrattuna. Vaisuinta kehitys on ollut Pyhä-Luoston alueella.

Lapin suhdannekatsauksessa seurataan kuuden alueen - Levin, Meri-Lapin, Pyhä-Luoston, Rovaniemen, Saariselän ja Ylläksen - yritysten liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitystä. Tilastokeskus tuottaa tiedot kunkin alueen osalta määritellyn yritysryhmän mukaisesti. Määrittelyn lähtökohtana on TEMin määrittelemät matkailulle tyypilliset toimialat, mutta mukana on matkailuliittännäisiä yrityksiä myös muilta toimialoilta. Matkailukeskusten henkilöstömäärästä osa näkyy vuokratyövoiman käytön kautta henkilöstöpalveluyritysten ja siten liike-elämän palveluiden toimialan henkilöstömäärän kehityksessä.

Levi

Levin matkailukeskuksen liikevaihto kasvoi 11,4 prosenttia vuonna 2023 edellisvuodesta. Liikevaihtoa kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 12,4 prosenttia ja toisella neljänneksellä 8,3 prosenttia enemmän kuin vastaavina ajanjaksoina vuotta aiemmin. Kehitys oli negatiivista elo- ja syyskuussa, joten kolmannen neljänneksen kasvu jäi 1,0 prosenttiin. Neljännellä neljänneksellä liikevaihto kiri 16,8 prosentin kasvuun. Vuonna 2020 Levin matkailun liikevaihto laski 27,1 prosenttia. Kasvua kertyi seuraavana vuonna 6,6 prosenttia ja 37,5 prosenttia vuonna 2022.

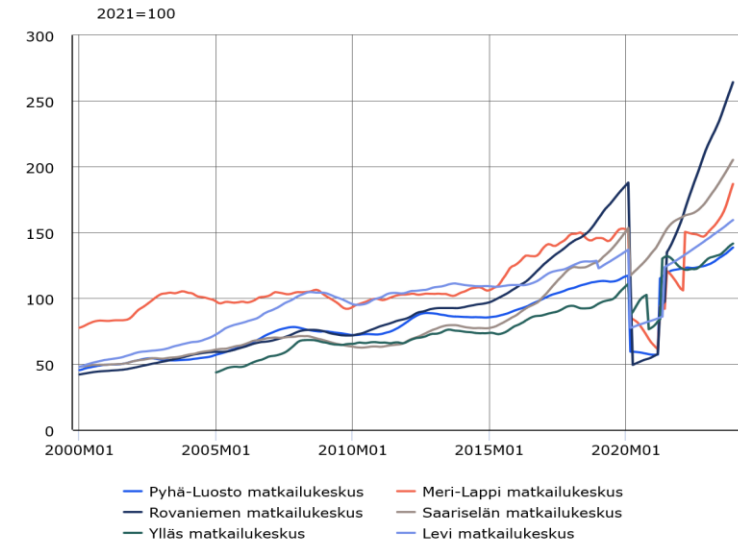
Levin matkailukeskuksen **henkilöstömäärä** on ollut liikevaihdon tavoin, joskin maltillisemmassa kasvussa vuoden 2020 notkahduksen jälkeen. **Henkilöstömäärä kasvoi 5,0 prosenttia vuonna 2023,** edellisenä vuonna 5,2 prosenttia ja 0,6 prosenttia vuonna 2021. Henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä 6,5 prosenttia edellisvuodesta. Henkilöstömäärän alavireisiä kuukausia olivat kesä- ja elokuu. Kasvu jäi toisella neljänneksellä 1,1 prosenttiin ja kolmannella neljänneksellä 0,8 prosenttiin. Viimeisellä neljänneksellä henkilöstömäärä kasvoi 10,4 prosenttia vuotta aiemmasta.

Meri-Lappi

Meri-Lapin matkailukeskuksen liikevaihto kasvoi 15,2 prosenttia vuonna 2023 edellisvuodesta. Liikevaihtoa kertyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 34,7 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Toisella neljänneksellä kasvu tasaantui 4,7 prosenttiin. Kolmannella neljänneksellä syyskuun notkahdus painoi liikevaihdon 7,5 prosenttia pakkasen puolelle. Viimeisellä neljänneksellä kehitys oli jälleen myönteistä, kun liikevaihto kasvoi 35,9 prosenttia vuoden takaisesta. Vuonna 2020 Meri-Lapin matkailun liikevaihto laski 37,9 prosenttia, jonka jälkeen kasvua kertyi 9,7 prosenttia vuonna 2021 ja 38,9 prosenttia vuonna 2022.

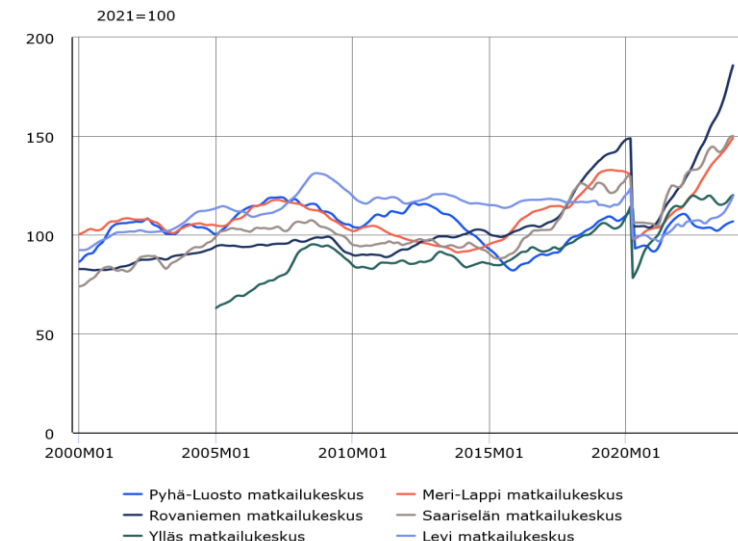
Meri-Lapin matkailukeskuksen henkilöstömäärän kehitys säilyi vuonna 2023 lähes samana, kuin vuonna 2022, jolloin matkailuala elpyi voimakkaasti pandemian jäljiltä. Henkilöstömäärä laski 21,9 prosenttia vuonna 2020 ja edelleen 4,5 prosenttia vuonna 2021. **Vuonna 2023 henkilöstömäärä kasvoi 18,0 prosenttia** ja edellisenä vuonna 18,3 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä 28,3 prosenttia, toisella neljänneksellä 13,0 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 17,3 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 14,8 prosenttia edellisvuoden vastaaviin ajanjaksoihin verrattuna.

Lapin matkailukeskusten liikevaihdon trendivertailu 2000M01-2023M12

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskusten henkilöstömäärän trendivertailu 2000M01-2023M12

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskukset (2/3)

Pyhä-Luosto

Pyhä-Luoston matkailukeskuksen liikevaihto kasvoi 4,2 prosenttia vuonna 2023. Liikevaihto kuitenkin väheni ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 prosenttia ja toisella neljänneksellä 5,8 prosenttia edellisen vuoden vahvan kasvun neljänneksiin verrattuna. Liikevaihto laski vielä kolmannellakin neljänneksellä 1,7 prosenttia. Viimeisellä neljänneksellä liikevaihto kuitenkin kasvoi 20,5 prosenttia vuotta aiemmasta, ja koko vuoden tasolla päästiin plussan puolelle. Vuoden 2020 liikevaihdon 30,0 prosentin laskun jälkeen liikevaihto kasvoi 21,7 prosenttia vuonna 2021 ja 27,7 prosenttia vuonna 2022.

Alkuvuoden 2023 alavireinen kehitys jätti Pyhä-Luoston matkailukeskuksen henkilöstömäärän 1,9 prosenttia edellisvuotta pienemmäksi. Henkilöstömäärä väheni ensimmäisellä neljänneksellä 5,1 prosenttia ja toisella neljänneksellä 8,6 prosenttia vuoden 2022 vastaaviin ajanjaksoihin verrattuna, jolloin henkilöstömäärä oli kasvussa. Vuoden 2023 toisella puoliskolla kehitys oli myönteisempää, kun henkilöstömäärä kasvoi kolmannella neljänneksellä 1,7 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 2,4 prosenttia. Vuoden 2020 notkahduksen jälkeen henkilöstömäärä kasvoi 9,9 prosenttia vuonna 2021 ja 7,1 prosenttia vuonna 2022.

Rovaniemi

Rovaniemen matkailukeskuksen liikevaihdon kasvu jatkui vahvana vuonna 2023: kasvua kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 47,3 prosenttia, toisella neljänneksellä 19,0 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 21,3 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 20,7 prosenttia vuoden 2022 vastaaviin ajanjaksoihin verrattuna. Vuositasolla **liikevaihto kasvoi 28,4 prosenttia.** Vuosi 2020 katkaisi kymmenen vuotta jatkuneen kasvun ja liikevaihto päättyi 46,0 prosenttia miinukselle. Vuonna 2021 liikevaihto kasvoi 3,3 prosenttia ja kasvu vahvistui 88,9 prosentin kasvuun vuonna 2022.

Rovaniemen matkailukeskuksen **henkilöstömäärä kasvoi 23,9 prosenttia vuonna 2023.** Henkilötyövuosia kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 29,4 prosenttia, toisella neljänneksellä 18,8 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 17,2 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 27,9 prosenttia enemmän kuin vastaavina aikoina vuonna 2022. Vuonna 2022 henkilöstömäärä kasvoi 35,3 prosenttia kahden edellisen vuoden laskun jälkeen. Vuonna 2020 henkilöstömäärä laski 18,9 prosenttia ja edelleen 13,3 prosenttia vuonna 2021 toisen vuosipuoliskon positiivisesta kehityksestä huolimatta.

Saariselkä

Saariselän matkailukeskuksen liikevaihto kasvoi 23,0 prosenttia vuonna 2023 edellisvuodesta. Kasvuvauhti oli ripeintä ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin kasvua kertyi 30,8 prosenttia. Liikevaihto kasvoi toisella neljänneksellä 8,4 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 14,7 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 22,9 prosenttia. Liikevaihto kasvoi vahvasti 65,8 prosenttia myös edellisenä vuonna, jota edelsi vaisu 0,4 prosentin kasvu vuonna 2021 ja 30,6 prosentin laskunotkahdus vuonna 2020.

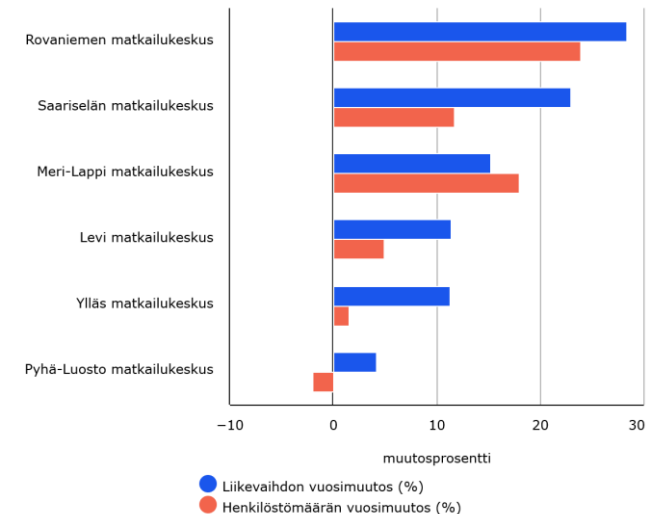
Saariselän matkailukeskuksen **henkilöstömäärä kasvoi 11,8 prosenttia vuonna 2023** vuoteen 2022 verrattuna. Lisäystä kertyi ensimmäisellä neljänneksellä 20,4 prosenttia, toisella neljänneksellä 8,5 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 3,9 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 10,7 prosenttia edellisvuoden vastaaviin vuosineljänneksiin verrattuna. Vuonna 2020 henkilöstömäärä notkahti 12,4 prosenttia ja seuraavana vuonna 9,1 prosenttia miinukselle. Vuonna 2022 kasvua kertyi 32,3 prosenttia.

Ylläs

Ylläksen matkailukeskuksen liikevaihto kasvoi 11,3 prosenttia vuonna 2023 edellisvuodesta. Kehitys oli kesäkuuta lukuun ottamatta myönteistä koko vuoden. Liikevaihto lisääntyi ensimmäisellä neljänneksellä 13,4 prosenttia, toisella neljänneksellä 5,8 prosenttia, kolmannella neljänneksellä 8,8 prosenttia ja viimeisellä neljänneksellä 14,3 prosenttia vuoden 2022 vastaaviin ajanjaksoihin verraten. Vuonna liikevaihto laski 18,0 prosenttia, mutta seuraavana vuonna kasvua kertyi 24,0 prosenttia ja edelleen 15,2 prosenttia vuonna 2022.

Ylläksen matkailukeskuksen henkilöstömäärän kehitys ei ollut vuonna 2023 yhtä ripeää kuin liikevaihdon kehitys. Ensimmäisellä neljänneksellä kasvua kertyi 9,8 prosenttia vuotta aiemmasta. Huhtikuussa kehityksen suunta muuttui, ja henkilöstömäärä väheni toisella neljänneksellä 4,1 prosenttia ja kolmannella neljänneksellä 5,2 prosenttia vuoden 2022 vastaavista kasvussa olleista neljänneksistä. Viimeisellä neljänneksellä henkilöstömäärä kasvoi 2,9 prosenttia. Koko **vuonna 2023 henkilöstömäärä kasvoi vain 1,6 prosenttia.** Kahtena edellisenä vuonna henkilöstömäärä oli vuoden 2020 notkahduksen jälkeen vuotta 2023 vahvemmassa kasvussa: kasvua kertyi 5,7 prosenttia vuonna 2021 ja 15,5 prosenttia vuonna 2022.

Lapin matkailukeskusten liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitys vuonna 2023

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskusten yritystoiminta 2023 (ennakkoarvio)

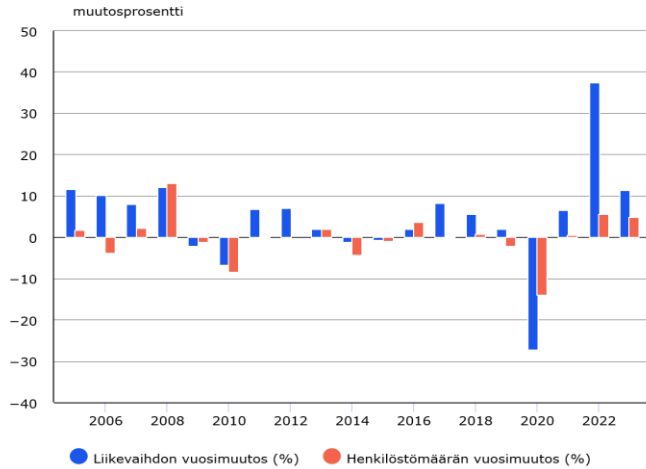
Matkailukeskus	Liikevaihto, milj. €	Henkilöstö, htv
Levi	120	540
Meri-Lappi	35	270
Pyhä-Luosto	46	240
Rovaniemi	241	1 190
Saariselkä	103	600
Ylläs	117	480
Yhteensä	661	2 950

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskukset (3/3)

Lapin matkailukeskusten liikevaihdon ja henkilöstömäärän vuosimuutokset

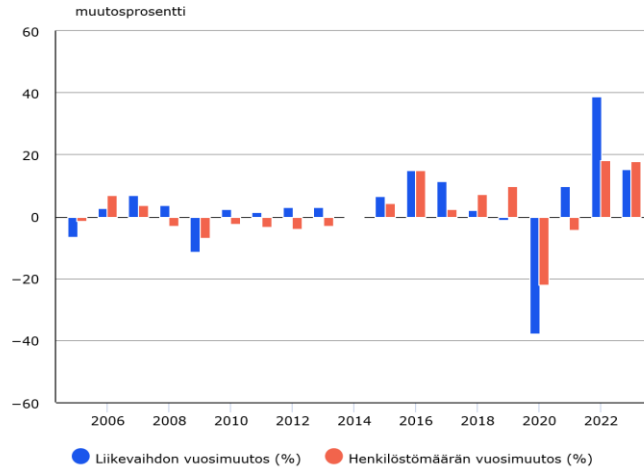
Levi matkailukeskus

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskusten liikevaihdon ja henkilöstömäärän vuosimuutokset

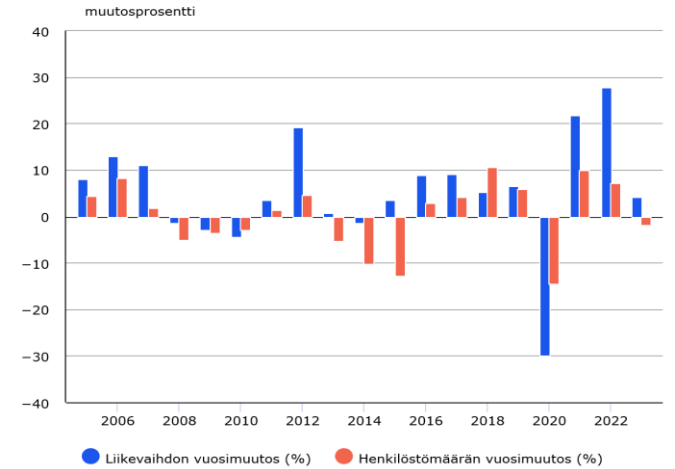
Meri-Lappi matkailukeskus

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskusten liikevaihdon ja henkilöstömäärän vuosimuutokset

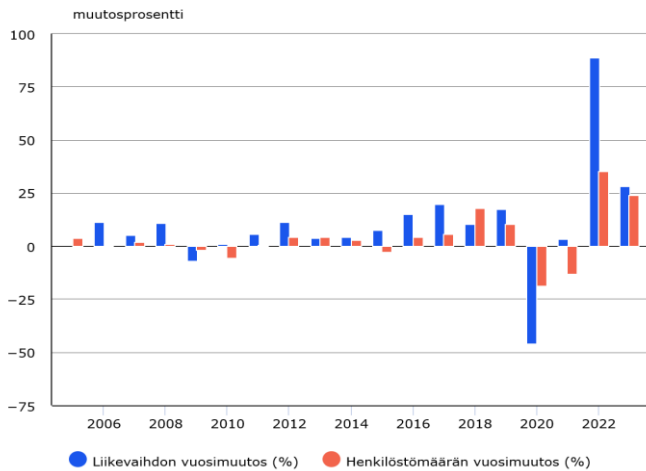
Pyhä-Luosto matkailukeskus

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskusten liikevaihdon ja henkilöstömäärän vuosimuutokset

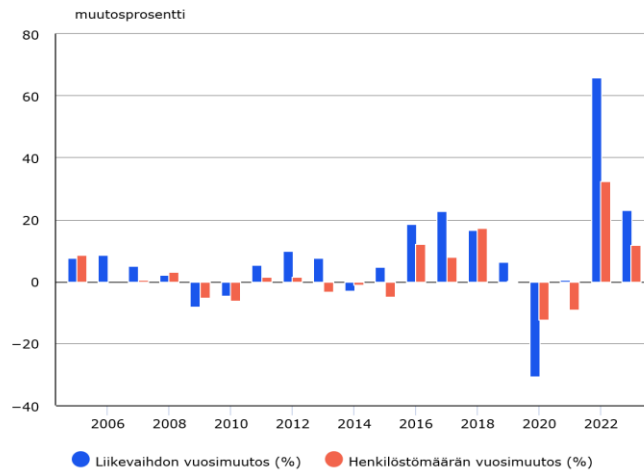
Rovaniemen matkailukeskus

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskusten liikevaihdon ja henkilöstömäärän vuosimuutokset

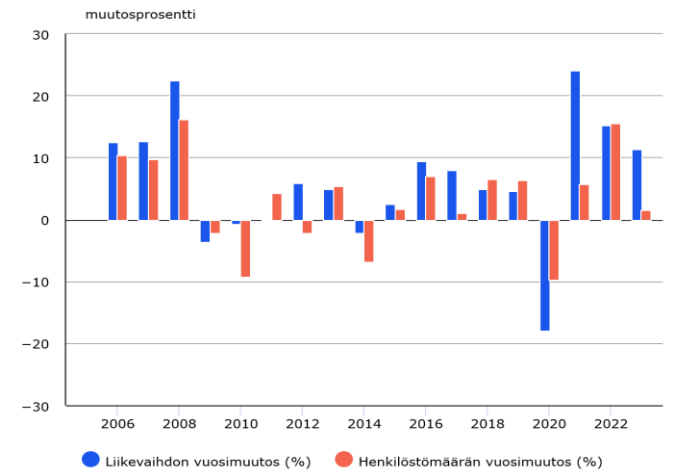
Saariselän matkailukeskus

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin matkailukeskusten liikevaihdon ja henkilöstömäärän vuosimuutokset

Ylläs matkailukeskus

Lähde: Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Lapin maakunnan kaikki seutukunnat

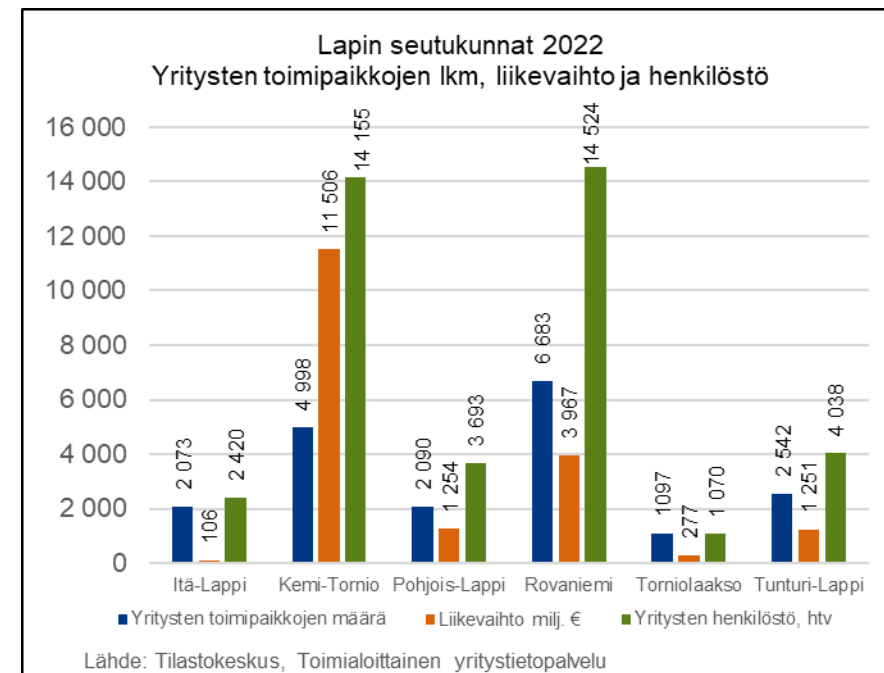
Lapin kaikkien seutukuntien osalta käytettävissä on yritysten toimipaikka, liikevaihto- ja henkilöstömäärätiedot vuodelta 2022 (Tilastokeskus, Toimialoittainen yritystietopalvelu) sekä tiedot kaikkien toimialojen liikevaihtokehityksestä vuodesta 2010 syyskuuhun 2023 saakka (Toimiala Online/Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu), joita tämän sivun tarkastelussa on käytetty. Suhdanneaineiston luonteeseen kuuluu tietojen tarkentuminen ja revisoituminen aineiston täydentyessä. Joten tämän sivun kolmen vuosineljänneksen vuosimuutostiedot eivät ole vertailukelpoisia koko Lapin sekä Rovaniemen, Kemi-Tornion ja Tunturi-Lapin seutukuntien osalta suhdannekatsauksessa ja sen seutukuntaliitteissä käytetyn tuoreemman vuoden 2023 loppuun ulottuvan aineiston kanssa.

Vuonna 2022 Lapissa toimi yli 19 490 yritysten toimipaikkaa, joiden liikevaihto oli lähes 18,9 miljardia euroa ja henkilöstön määrä 39 900 henkilötyövuotta. Lapissa toimivista yritysten toimipaikoista 34 % oli Rovaniemen ja 26 % Kemi-Tornion seutukunnassa. Liikevaihdosta 61 % kertyi Kemi-Tornion ja 21 % Rovaniemen seutukunnan alueella. Henkilöstömäärästä Rovaniemen seutukunnan osuus oli 36 % ja Kemi-Tornion seutukunnan osuus oli 35 %. Sekä toimipaikkojen, liikevaihdon että henkilöstömäärän osalta Tunturi- ja Pohjois-Lapin osuudet olivat seuraavaksi suurimmat.

Vuoden 2023 tammi-syyskuussa liikevaihto kasvoi Rovaniemen ja Tunturi-Lapin seutukunnissa. Koko Lapin tavoin liikevaihto supistui muissa seutukunnissa.

Lapin seutukunnat				
Yritysten toimipaikkojen lkm, liikevaihto ja henkilöstö 2022 sekä liikevaihdon vuosimuutos %, 1-3 nelj. 2023				
Seutukunta	Yritysten toimipaikkojen määrä	Liikevaihto, milj. €	Yritysten henkilöstö, htv	Liikevaihdon vuosimuutos %, 1-3 nelj. 2023
Itä-Lappi	2 073	106	2 420	-10,2
Kemi-Tornio	4 998	11 506	14 155	-12,9
Pohjois-Lappi	2 090	1 254	3 693	-12,2
Rovaniemi	6 683	3 967	14 524	+2,5
Torniolaakso	1 097	277	1 070	-10,3
Tunturi-Lappi	2 542	1 251	4 038	+2,3
Koko Lappi	19 493	18 856	39 900	-7,7

Lähteet: Tilastokeskus, Toimialoittainen yritystietopalvelu 2022, (yritysten toimipaikat, liikevaihto ja henkilöstö), Asiakaskohtainen suhdannepalvelu (Liikevaihdon muutos)

Tietolähteet ja käsitteet

Tilastokeskuksen asiakaskohtaisen suhdannepalvelu

(<https://www.stat.fi/tup/suhdannepalvelu/index.html>)

Suhdanne-tietojen aineistona on verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineisto, joka kattaa kaikki Suomen verotilimenettelyssä mukana olevat arvonlisäverovelvolliset yritykset ja säännöllisesti palkkoja maksavat työnantajat. Aineistoa täydennetään Tilastokeskuksen omalla myyntitiedustelulla. Tiedot alueellistetaan eli kohdistetaan toimipaikkatasolle Tilastokeskuksen Yritysrekisterin avulla. Yritysrekisteristä saadaan yritysten ja toimipaikkojen ajankukaiset sijaintitiedot sekä toimialatieto.

Liikevaihto sisältää sekä kotimaan liikevaihdon että vientiliikevaihdon. Liikevaihtoon ei sisälly arvonlisäveroa. Luvuissa ei ole huomioitu rahan arvon muutoksia, vaan liikevaihto on aina kyseisen ajankohdan arvossaan.

Vientitiedot ovat osa liikevaihtoa. Vienti koostuu verottomasta liikevaihdosta, EU:n sisäisestä viennistä ja EU-alueen ulkopuolisesta viennistä. Liikevaihdon tavoin vientiin ei sisällytetä arvonlisäveroa. Vientitiedot voidaan tuottaa vain teollisuuden (TOL C) toimialalta.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten ja yhteisöjen (ml. julkinen sektori) kokopäivätyöllisten määrää henkilötyövuosina (htv). Esim. kaksi puolipäiväistä työntekijää = yksi henkilötyövuosi. Henkilöstömäärä tuotetaan yritysrekisterin henkilöstömäärätiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasummakehityksen perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon kehityksen perusteella.

Uusimman suhdannekatsauksen tiedoissa voi olla poikkeamia aiempiin katsauksiin verrattuna, koska tiedot tarkentuvat eli revisoituvat jonkin verran tietopalvelun päivityskertojen välillä. Tämä johtuu muuttujien tarkentumisesta, kausiveroaineiston täydentymisestä ja toimipaikkarakenteen muuttumisesta yritys- ja toimipaikkarekisterin päivittyessä. Tietojen päivittyminen aiheuttaa revisiota noin 12 kk kuvattavan vuoden päätyttyä.

Lapin Suhdannekatsauksessa on käytetty suhdanneaineiston kuukausittaisia trendisarjoja sekä vuosineljänneksittäisiä ja koko vuoden vuosimuutosprosentteja. Lisäksi on käytetty Suhdanneaineiston rakenneselvityksen toimialoittaisia liikevaihdon eurosummia ja henkilöstömäärätietoja.

Trendi kuvaa pitkän aikavälin kehitystä, tarkasteltavan muuttujan tasoa verrattuna perusvuoden keskimääräiseen tasoon. **Perusvuoden 2021 keskiarvo on 100**. Trendistä on poistettu kausivaihtelun lisäksi myös lyhyen aikavälin epäsystemaattiset vaikutukset. Trendikuvioiden tarkastelussa on muistettava että erityisesti trendikuvaajan loppuosa saattaa muuttua tulevien kuukausitietojen päivittyessä. Trendikuvaaja soveltuu hyvin eri toimialojen sekä alueiden väliseen vertailuun.

Muutosprosentteilla voidaan tiivistää tuorein suhdannekehitys. **Muutosprosentit** on laskettu prosenttimuutoksina eri vuosien välillä edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Muutosprosentti kertoo esimerkiksi liikevaihdon kasvun tai vähenemisen edellisen vuoden vastaavaan kauteen verrattuna. Suhdannekäännteisiin vuosimuutosprosentit reagoivat hitaasti.

Liikevaihdon ja henkilöstömäärän ennakoarvio 2023: Ennakoarviossa Suhdanneaineiston rakenneselvityksen vuoden 2022 liikevaihto- ja henkilöstömäärätiedot on muunnettu vuoden 2023 ennakoarvioiksi vuoden 2023 vuosimuutosprosentteja käyttäen.

Teollisuus pl. suuryritykset: Toimiala C Teollisuus, josta vähennetty määritellyt suuret teollisuusyksiköt

Liike-elämän palvelut sisältää toimialat M+N:

M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (Lakiasia- ja laskentatoimen palvelut; Pääkonttorien toiminta: liikkeenjohdon konsultointi; Arkkitehti- ja insinööripalvelut: tekninen testaus ja analysointi; Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen; Mainostoiminta ja markkinatutkimus; Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle; Eläinlääkintäpalvelut)

N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta (Vuokraus- ja leasingtoiminta; Työllistämistoiminta; Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta: varauspalvelut; Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut; Kiinteistön- ja maisemanhoito; Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle)

Matkailupalvelut sisältää TEMin suosituksen (Suositus matkailun alueellisissa tulo- ja työllisyyspalveluissa käytettävistä määritelmistä ja luokituksista) mukaiset matkailulle tyypilliset toimialat (pl. majoitus- ja ravitsemistoiminta, jota suhdannekatsauksessa tarkastellaan erikseen) sisältäen toimialoja pää-luokista: H Kuljetus ja varastointi, N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta, R Taiteet, viihde ja virkistys, S Muu palvelutoiminta. Tarkemmin seuraavat toimialat: 491 Rautateiden henkilöliikenne, kaukoliikenne, 4932 Taksiliikenne, 4939 Muualla luokittelematon maaliikenteen henkilöliikenne, 501 Meri- ja rannikkovesiliikenteen henkilökuljetus, 503 Sisävesiliikenteen henkilökuljetus, 511 Matkustajalentoliikenne, 52211 Linja-autoasemat, 52221 Satamat, 5223 Ilmaliikennettä palveleva toiminta, 7711 Autojen ja kevyiden moottoriajoneuvojen vuokraus ja leasing, 7721 Vapaa-ajan ja urheiluvälineiden vuokraus ja leasing, 7734 Vesiliikennevälineiden vuokraus ja leasing, 7735 Ilmailuvälineiden vuokraus ja leasing, 791 Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta, 799 Varauspalvelut, 9001 Esittävät taiteet, 9002 Esittäviä taiteita palveleva toiminta, 9102 Museoiden toiminta, 9103 Historiallisten nähtävyyksien, rakennusten ja vastaavien kohteiden toiminta, 9104 Kasvitieteellisten puutarhojen, eläintarhojen ja luonnonpuistojen toiminta, 9311 Urheilulaitosten toiminta, 9321 Huvi- ja teemapuistojen toiminta, 9329 Muu huvi- ja virkistystoiminta, 9604 Kylpylaitokset, saunat, solariumit yms. palvelut

Erikoistumisalat -laskelma: Tilastokeskuksen Toimialoittaisen yritystietopalvelun vuoden 2022 mukaiset toimialoittaiset prosentiosuudet henkilöstö- määrästä yhteensä jaettuna koko maan vastaavilla osuuksilla. Indeksi, koko maa=100, eli osuudet ovat saman suuruiset, kun indeksi on 100.

Täydentävinä Tilastokeskuksen tilastoina käytetty:

- Toimialoittainen yritystietopalvelu: Toimipaikkojen lukumäärä, Yritysten henkilöstömäärä vuonna 2022, Erikoistumisalat -laskelma
- Väestörakenne: Väestön määrä vuoden 2023 lopussa
- Työssäkäynti: Työpaikat vuoden 2022 lopussa, Työvoima ja taloudellinen huoltosuhde vuoden 2022 lopussa
- Aluetilinpito: Bruttokansantuote vuonna 2021

Toimialaluokitus 2008 <https://www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>

A Maatalous, metsätalous ja kalatalous

B Kaivostoiminta ja louhinta

C Teollisuus

D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta

E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätetuolto ja muu ympäristön puhtaanapito

F Rakentaminen

G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus

H Kuljetus ja varastointi

I Majoitus- ja ravitsemistoiminta

J Informaatio ja viestintä

K Rahoitus- ja vakuutus toiminta

L Kiinteistöalan toiminta

M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta

N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta

O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus

P Koulutus

Q Terveys- ja sosiaalipalvelut

R Taiteet, viihde ja virkistys

S Muu palvelutoiminta

T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön

U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta

X Toimiala tuntematon

Liikevaihdon rakennetiedot vuosilta 2014-2022 ja laskennallinen ennakoarvio* vuodelle 2023

Lähde: Tilastokeskus/Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

LIIVEVAIHTO	Liikevaihto 2014	Liikevaihto 2015	Liikevaihto 2016	Liikevaihto 2017	Liikevaihto 2018	Liikevaihto 2019	Liikevaihto 2020	Liikevaihto 2021	Liikevaihto 2022	Liikevaihto Arvio 2023 milj. €
Lappi, A-X Kaikki toimialat	10 721 979 711	11 994 131 399	12 055 135 509	13 284 175 005	14 046 122 887	14 027 910 258	13 433 785 896	16 004 852 123	18 856 017 462	17 668
B Kaivostoiminta ja louhinta	338 523 240	356 199 066	436 763 095	566 785 300	550 035 259	525 273 483	690 275 405	842 161 822	951 771 647	807
C Teollisuus	5 066 581 432	6 421 148 107	6 073 690 356	6 741 559 187	7 106 613 856	6 885 776 524	6 339 372 454	8 498 085 256	10 207 905 946	8 769
C Teollisuus pl. suuryritykset							1 283 570 110	1 284 040 668	1 559 639 743	1 427
Teollisuuden vientiliikevaihto	3 548 049 991	3 767 157 917	3 510 482 878	4 055 277 553	4 176 376 569	4 023 284 024	3 428 134 349	3 802 140 205	4 452 278 717	3 878
F Rakentaminen	738 049 843	758 862 486	802 412 613	846 813 516	1 005 082 376	912 604 479	852 883 110	912 938 295	1 076 406 144	1 042
G Tukku- ja vähittäiskauppa	2 072 514 210	2 030 825 574	2 046 817 630	2 189 224 919	2 189 352 108	2 379 214 343	2 484 370 575	2 687 520 913	2 843 738 076	2 855
H Kuljetus ja varastointi	526 921 562	521 376 250	507 957 378	537 591 978	562 847 755	553 172 082	487 131 686	521 163 394	600 680 414	587
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	329 309 662	350 930 438	378 936 828	423 590 178	466 911 918	473 798 884	385 158 872	298 215 215	511 520 581	601
M+N Liike-elämää palveleva toiminta	327 585 307	328 460 653	358 977 832	379 344 067	415 828 076	398 050 436	384 843 338	421 416 065	497 655 655	554
Matkailupalvelut	269 818 379	273 557 813	310 205 945	362 942 701	398 238 568	402 874 853	341 773 035	216 129 744	451 718 838	533

Matkailukeskukset	Liikevaihto 2014	Liikevaihto 2015	Liikevaihto 2016	Liikevaihto 2017	Liikevaihto 2018	Liikevaihto 2019	Liikevaihto 2020	Liikevaihto 2021	Liikevaihto 2022	Liikevaihto Arvio 2023 milj. €
Matkailukeskus: Levi	110 611 687	99 587 066	103 537 431	105 826 956	111 519 471	101 616 311	81 267 818	75 704 692	107 448 525	120
Matkailukeskus: Meri-Lappi	32 071 898	32 415 985	35 135 537	39 678 332	37 731 712	34 741 022	26 237 139	20 784 708	30 565 868	35
Matkailukeskus: Pyhä-Luosto	47 966 703	27 020 308	33 479 333	30 518 677	32 619 574	35 581 750	25 544 930	21 649 822	44 091 584	46
Matkailukeskus: Rovaniemi	148 248 604	118 675 379	139 046 859	162 285 399	162 225 695	190 095 020	152 250 848	74 104 836	187 676 125	241
Matkailukeskus: Saariselkä	63 103 398	42 272 508	50 135 224	58 971 909	69 130 273	73 080 040	67 251 849	38 910 295	83 350 958	103
Matkailukeskus: Ylläs	71 386 209	73 763 779	76 593 643	83 967 071	85 906 778	83 477 080	77 146 316	77 494 844	104 728 601	117
Yhteensä	473 388 499	393 735 025	437 928 027	481 248 344	499 133 503	518 591 223	429 698 900	308 649 197	557 861 661	661

* Liikevaihdon ennakoarvio 2023: Suhdanneaineiston rakenneselvityksen vuoden 2022 liikevaihtotiedot on muunnettu vuoden 2023 ennakoarvioiksi vuoden 2023 vuosimuutosprosentteja käyttäen.

Henkilöstömäärän (htv) rakennetiedot vuosilta 2014-2022 ja laskennallinen ennakoarvio* vuodelle 2023

Lähde: Tilastokeskus/Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ (HTV)	Henkilöstö (htv) 2014	Henkilöstö (htv) 2015	Henkilöstö (htv) 2016	Henkilöstö (htv) 2017	Henkilöstö (htv) 2018	Henkilöstö (htv) 2019	Henkilöstö (htv) 2020	Henkilöstö (htv) 2021	Henkilöstö (htv) 2022	Henkilöstö (htv) Arvio 2023
Lappi, A-X Kaikki toimialat	61 534	60 559	60 984	60 159	60 787	62 064	61 310	57 561	60 724	61 940
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 340	1 450	1 554	1 634	1 703	1 907	2 081	1 957	2 035	2 060
C Teollisuus	7 242	7 093	6 918	6 917	6 956	7 339	7 214	6 606	6 646	6 530
C Teollisuus pl. suuryritykset							3 782	3 519	3 840	3 710
F Rakentaminen	4 639	4 679	4 736	4 897	5 239	5 016	5 003	4 317	4 861	4 620
G Tukku- ja vähittäiskauppa	6 333	6 167	6 129	5 914	5 895	6 150	5 980	5 274	5 589	5 670
H Kuljetus ja varastointi	3 768	3 644	3 609	3 712	3 742	3 565	3 267	3 116	3 291	3 350
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	3 188	3 199	3 278	3 344	3 517	3 768	3 421	2 576	3 294	3 650
M+N Liike-elämää palveleva toiminta	5 752	5 803	5 937	5 974	6 166	5 935	5 862	5 445	6 078	6 410
Matkailupalvelut	2 515	2 466	2 627	2 730	2 967	3 130	2 729	2 154	2 852	3 310

Matkailukeskukset	Henkilöstö (htv) 2014	Henkilöstö (htv) 2015	Henkilöstö (htv) 2016	Henkilöstö (htv) 2017	Henkilöstö (htv) 2018	Henkilöstö (htv) 2019	Henkilöstö (htv) 2020	Henkilöstö (htv) 2021	Henkilöstö (htv) 2022	Henkilöstö (htv) Arvio 2023
Matkailukeskus: Levi	784	737	728	706	667	621	544	471	510	540
Matkailukeskus: Meri-Lappi	217	244	251	250	266	294	205	184	227	270
Matkailukeskus: Pyhä-Luosto	295	198	199	194	230	223	183	171	249	240
Matkailukeskus: Rovaniemi	797	660	730	731	928	1 129	923	657	959	1 190
Matkailukeskus: Saariselkä	402	333	397	469	556	598	557	359	532	600
Matkailukeskus: Ylläs	481	596	594	564	515	536	465	398	475	480
Yhteensä	2 976	2 768	2 899	2 914	3 162	3 401	2 877	2 240	2 952	2 950

* Henkilöstömäärän ennakoarvio 2023: Suhdanneaineiston rakenneselvityksen vuoden 2022 henkilöstömäärätiedot on muunnettu vuoden 2023 ennakoarvioiksi vuoden 2023 vuosimuutosprosentteja käyttäen.

Henkilöstömäärän rakennetilaston tiedot vuodesta 2021 alkaen eivät ole aikasarjakatkoksesta johtuen täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin verrattuna. Tilastovuodesta 2021 alkaen henkilöstömäärätiedot on laskettu uudella menetelmällä uutta tulorekisterin aineistoa käyttäen. Uudistus laski henkilöstömääriä koko maan tasolla 9,0 % vuoden 2020 tiedoilla laskettuna.

TOIMITUS

Tuula Uusipaavalniemi
Satu Takoja
Heino Vasara

LISÄTIETOJA

Satu Luiro
Lapin liitto
0400 124 029

Heino Vasara
Lapin ELY-keskus
0295 039 689

Liisa Ansala
Lapin kauppakamari
044 577 7514

Ella-Noora Kauppinen
Lapin Yrittäjät ry
050 554 2458

Risto Koskiniemi
Finnvera Oyj
029 460 2006

Samppa Määttä
Rovaniemen kaupunki
050 529 6738

Sari Moisanen
Meri-Lapin kehittämiskeskus ry
040 820 9584

Veli-Matti Hettula
Tunturi-Lapin Kehitys ry
0400 415 345

LAPIN LIITTO

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

LAPIN
KAUPPAKAMARI

Yrittäjät
LAPIN

FINNVERA

ROVANIEMI

MERI-LAPIN
KEHITTÄMISKESKUS

TUNTURI
LAPIN
KEHITYS

Mikä on Lapin Suhdannekatsaus?

Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu (<https://www.stat.fi/suhdannepalvelu/index.html>) tuottaa Lapin maakunnalle vuosittain tiedot liikevaihdon, teollisuuden vientiliikevaihdon ja henkilöstömäärän suhdannekehityksestä (trendikehitys ja vuosimuutokset) määriteltujen toimialojen, matkailukeskusten yritysryhmien sekä Kemi-Tornion, Rovaniemen ja Tunturi-Lapin seutukuntien osalta. Lapin Suhdannekatsaus -kooste sisältää tiedot Lapin toimialoittaisesta ja matkailukeskusten kehityksestä. Seutukunnista on erilliset koosteet.

Lapin suhdannekatsaus perustuu pääosin vuoden 2023 loppuun ulottuviin suhdanneaineiston tietoihin. Kaikkien seutukuntien liikevaihdon osalta on käytetty Toimiala Online -palvelun kautta saatavissa olleita syyskuun 2023 loppuun ulottuvia tietoja. Lisäksi täydentävinä tietoina on käytetty muita Tilastokeskuksen tuottamia tuoreimpia tilastotietoja.

Suhdannekatsaus on toteutettu Lapin liiton, Lapin ELY-keskuksen, Lapin kauppakamarin, Lapin Yrittäjien, Finnveran, Rovaniemen kaupungin, Meri-Lapin kehittämiskeskuksen sekä Tunturi-Lapin Kehityksen yhteistyönä.

LAPLAND
Above Ordinary

Kansikuva: Lapin materiaalipankki | Markus Kiili

Lapin Materiaalipankki Photokrafix